Društvo Radi pišemo z roko

Radi pišemo z roko

Časopis Društva Radi pišemo z roko | Številka 7, maj 2021

IZ VSEBINE

UVODNIK

Psihično močni v času izzivov

NOVICE

Teden pisanja z roko 2021

Glava misli, srce čuti, roka naredi

AKTUALNO

Jezikovne smetke iz našega vsakdanjika

Za lažje spanje in kvalitetnejše planiranje delovnih zadolžitev

Pisanje z roko v času socialne distance

Etika v tehnologiji

INTERVJU

Rokopis je izkaz spoštovanja in časa, ki ga namenjamo prejemniku. Intervju z Uršulo Cetinski.

ZANIMIVOSTI

Anonimke- kako odkrivati avtorje anonimnih sporočil?

Kaligrafska pisava za praznična sporočila: Prešernov praznik, Valentinovo, 8. marec...

NAŠI ČLANI

Bitjastovzorčasti svet Laure Ličer

NAŠI PODPORNIKI

Podjetje Egal, d.o.o.

Odgovorna urednica
Mag. Marijana Jazbec

Avtorji prispevkov
Katja Z. Istenič, Marijana Jazbec, Jadranka Kržan, Marina Kurtin, Laura Ličer, Rok Lipnik, Nina Novak, Matjaž Pavčič, Una Sussinger, Nives Šircelj Fortunat, Metka Žugelj.

Lektorica
Olga Podpadec

Časopis Društva Radi pišemo z roko izhaja dva krat letno. Prejemajo ga člani Društva.

Društvo Radi pišemo z roko
Stegne 23 a 1000 Ljubljana
Telefon 030 998217

Info@pisemozroko.si
www.pisemozroko.si

ISSN 2670-515X
9 772670 515009

PSIHIČNO MOČNI V ČASU IZZIVOV

Epidemija je zadnje leto marsikoga precej pretresla. Razblinila nam je tudi precej iluzij. Ena izmed njih je tako imenovani pristrani optimizem. Gre za idejo, da imamo mi kot posamezniki manj možnosti, da se nam zgodi kaj slabega. Vemo recimo, da se prometne nesreče dogajajo vsak dan, a se nam vseeno ne zdi verjetno, da bi se danes na poti v službo zgodila ravno nam. Pristrani opitmizem se še posebej hitro pokaže, če pomislimo, kako glede svoje starosti razmišlja povprečen posameznik, star med 20 in 30 let. Čeprav ve, da statistično gledano veliko ljudi umre pred svojim časom, se mu zdi povsem samoumevno, da bo on nedvomno dočakal lepo starost.

Korona virus je marsikomu pristrani optimizem razblinil. Epidemije in karantene kar naenkrat niso bile več le del zgodovinskih učbenikov ali znanstveno-fantastičnih filmov. Iznenada smo spoznali, da se slabe, morda celo katastrofalne stvari lahko zgodijo tudi nam. Kot terapevtka sem pri mnogih klientih opazila, kako močno pogrešajo občutek varnosti v zadnjem letu.

Podobno kaže tudi statistika. Ameriška študija (Census Bureau's Household Pulse Survey) je pokazala vpliv celotnega dogajanja na mentalno zdravje. Pred epidemijo je 25 % ljudi redno poročalo o simptomih anksioznosti in depresije. V prvih nekaj mesecih epidemije pa je ta številka narastla na 35-40 %. Številke po letu dni epidemije zaenkrat še niso znane.

Ob vseh novicah, ukrepih in drugih posledicah korona virusa je naše telo zelo pogosto v stanju 'boj ali beg'. Gre za naraven odziv našega telesa na situacijo, ki jo zaznavamo kot nevarno. Ko smo v stanju 'boj ali beg', se nam aktivira avtonomni živčni sistem, sprostijo se nam adrenalin, kortizol in drugi hormoni, kar našemu telesu omogoča, da pred nevarnostjo lažje pobegnemo ali pa se z njo borimo. Tako lažje preživimo. Problem pa nastane, če smo v stanju 'boj ali beg' predlogo časa ali prepogosto. Naš organizem ni narejen, da bi bil stalno v stanju pripravljenosti. Ravno to pa se nam dogaja, odkar je izbruhnila epidemija. Naš organizem je prepogosto v stanju 'boj ali beg', kar nas vodi v kronični stres.

UVODNIK

Počasi se nam sicer že prikazuje luč na koncu predora epidemije, a je še vedno veliko negotovosti. Članki, ki se sprašujejo o zanesljivosti in stranskih učinkih cepiva, ki napovedujejo nov val in nove seve ter razmišljajo, ali je čredna imunost sploh mogoča, nas še vedno hitro pahnejo nazaj v stanje 'boj ali beg'. Zaradi tega je ključno, da svoje doživljanje stresa vzamemo čim bolj v svoje roke in poskrbimo zase.

Ko na terapijah svoje stranke vprašam, kako poskrbijo zase, jih to vprašanje pogosto zmede. Nekateri se spomnijo na dva, morda tri načine, kako poskrbijo zase, nato pa ne vedo več. Ko jim je težko, jim je pač težko, pravijo. Nekateri se takrat ujamejo v vlogo žrtve, drugi iščejo krivca. Nekateri skočijo še bolj v pogon in se ne znajo ustaviti, drugi si 'pomagajo' z odvisniškim vedenjem, kot sta lahko recimo tolažba s hrano ali z alkoholom. Ti načini so sicer človeški, niso pa zdravi in na dolgi rok škodijo nam ter našim odnosom.

Glavno vprašanje je torej, kaj narediti namesto tega. Kako poskrbeti zase in si resnično pomagati. Prvi korak je, da se ustavimo. Damo si čas, zadihamo in sami pri sebi razmislimo, kako se pravzaprav počutimo. To si je super zapisati kar na list papirja. Od tega, kako se počutimo, je odvisno, kako bomo poskrbeli zase. Naša skrb zase ne bo enaka, če se počutimo brez volje in motivacije, ali če smo jezni in povsem iz sebe. Naslednji korak pa je, da se vprašamo, kaj v tistem trenutku potrebujemo. Nekaterim strankam je to vprašanje zelo težko in jim je lažje, če si predstavljajo bližnjo osebo, ki bi bila v podobni situaciji, ter se nato vprašajo, kako bi ji lahko pomagali. Nato zase naredimo nekaj prijaznega in ljubečega.

Kako boste pa vi danes poskrbeli zase?

Katja

Katja Z. Istenič
Psihologinja in psihoterapevtka

Teden pisanja z roko 2021 od 18. do 22. januarja

POROČILO

Počasi, lepo počasi pisalo po papirju drsi,
Nam črke ustvarja in misli umiri.

Teden pisanja z roko 2021 je potekal **v času pandemije in izobraževanja na daljavo**. Šole so bile zaprte, učenci/dijaki/študenti/udeleženci doma, praviloma ob računalnikih. Čeprav si ne znamo zamišljati, da bi bili v času covida 19 brez sredstev za digitalno komunikacijo, je prav pandemija spodbudila razmišljanje, da nas tipkanje preveč unificira, standardizira, da nam jemlje kreativnost, ki je tako značilna za pisanje z roko.

V **Društvu Radi pišemo z roko** smo Teden pisanja z roko organizirali že **šestič**, skupaj z **Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Zavodom RS za šolstvo in nekaterimi uspešnimi slovenskimi podjetji.**

Letos smo do roka dobili **203 prijave s prek 40 000 udeleženci**, predvsem iz osnovnih in srednjih šol. Po predpisanem roku je klicalo še veliko učiteljev, da bi se prijavili, a smo vnaprej določen rok spoštovali.

Osrednja tema Tedna 2021 je bila **Pišem pismo prijatelju**. Tema je bila široka in je tako dopuščala veliko možnosti za prilagajanje (pišemo lahko doma ali v šoli, čestitko, prijatelj je lahko sošolec, lahko mama, babica, brat, sosed, župan, župnik, prodajalka, pismonoša ... torej vsakdo, ki ga imamo za prijatelja) in ustvarjalnost.

Načrtovali smo, da bo osrednji dogodek Tedna pisanja z roko 2021 na **OŠ Selnica ob Dravi**, a tega zaradi pandemije nismo mogli realizirati.

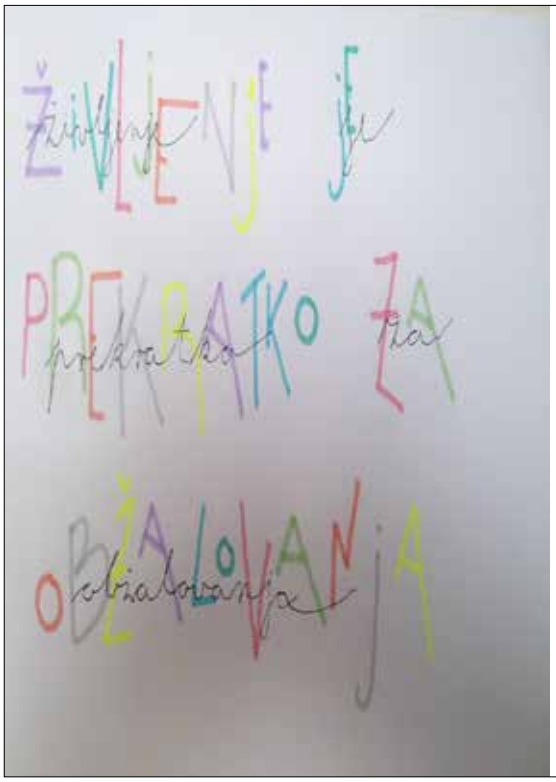

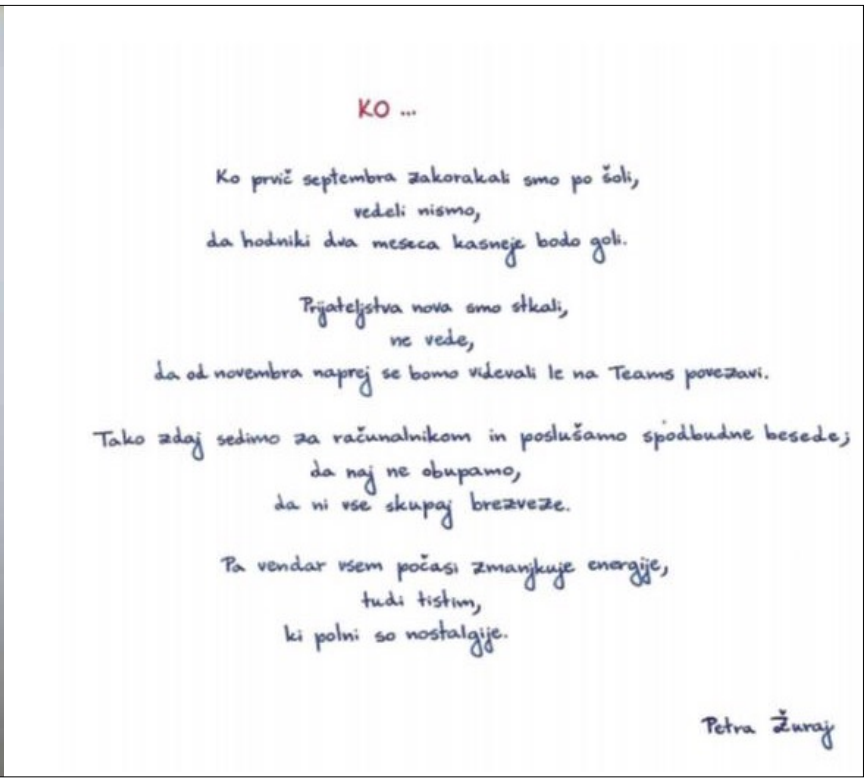

KO ...

Ko prvič septembra zakorakali smo po šoli,
vedeli nismo,
da hodniki dva meseca kasneje bodo goli.

Prijateljstva nova smo stkali,
ne vede,
da od novembra naprej se bomo videvali le na Teams povezavi.

Tako zdaj sedimo za računalnikom in poslušamo spodbudne besede;
da naj ne obupamo,
da ni vse skupaj brezveze.

Pa vendar vsem počasi zmanjkuje energije,
tudi tistim,
ki polni so nostalgije.

Petra Žuraj

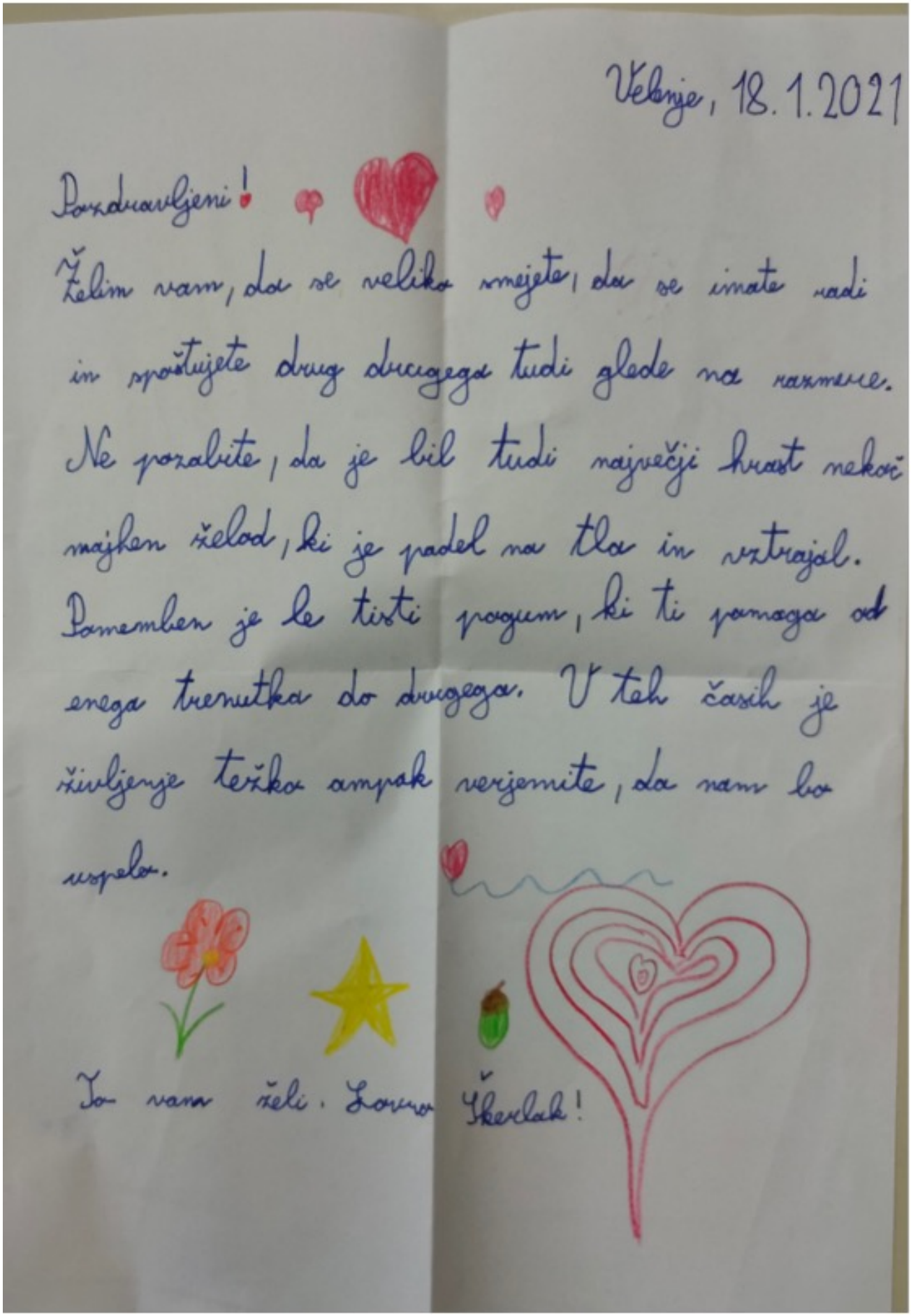

Velenje, 18. 1. 2021

Ponduavljeni!

Želim vam, da se veliko smejete, da se imate radi in spoštujete drug drugega tudi glede na razmere. Ne pozabite, da je bil tudi največji hrast nekoč majhen želod, ki je padel na tla in vztrajal. Pomemben je le tisti pogum, ki ti pomaga od enega trenutka do drugega. V teh časih je življenje težko ampak verjemite, da nam bo uspelo.

Ta vam želi. Lovro Škerlak!

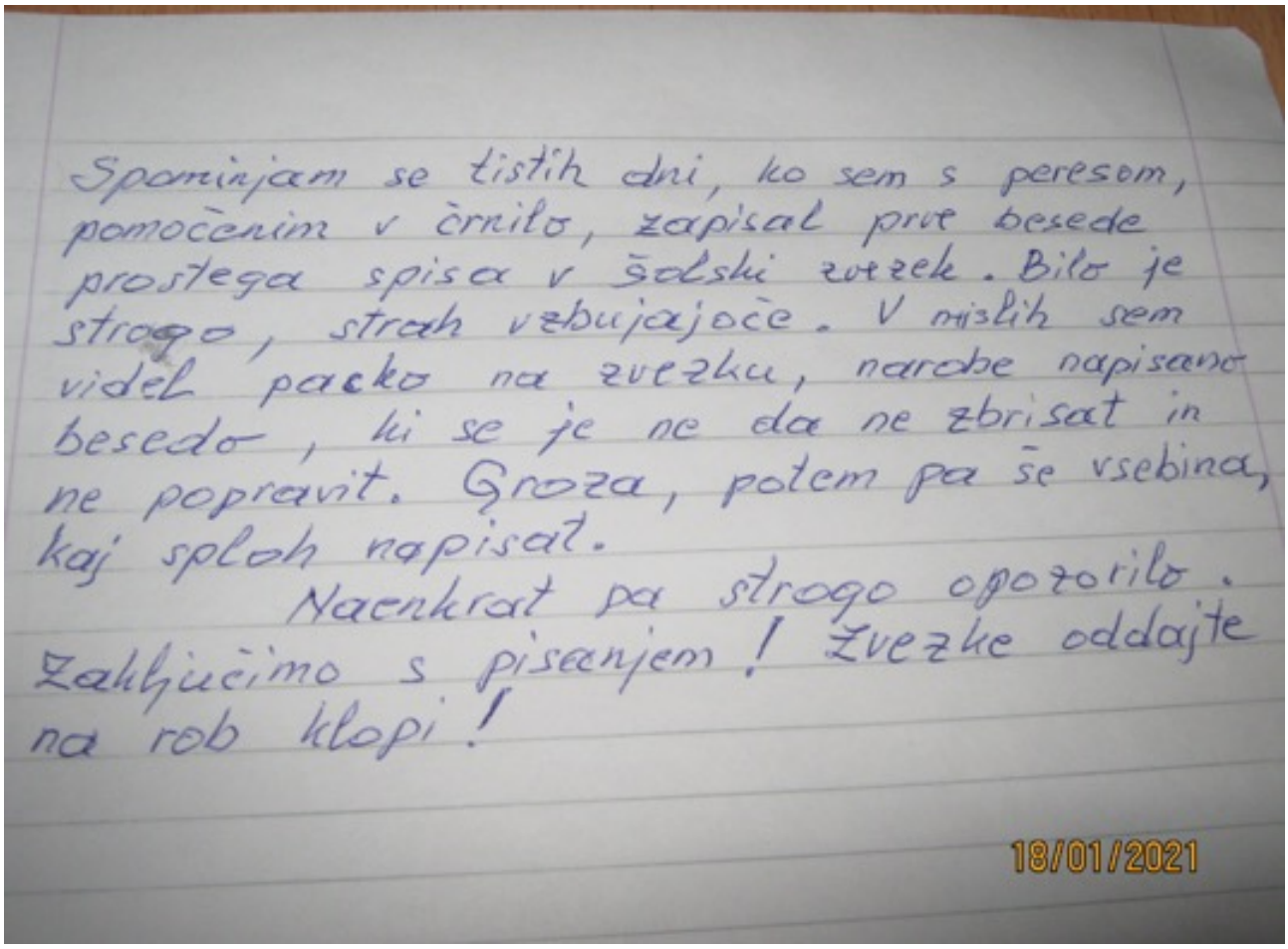

Spominjam se tistih dni, ko sem s peresom, pomočenim v črnilo, zapisal prve besede prostega spisa v šolski zvezek. Bilo je strogo, strah vzbujajoče. V mislih sem videl packo na zvezku, narobe napisano besedo, ki se je ne da ne zbrisat in ne popravit. Groza, potem pa še vsebina, kaj sploh napisat.

Naenkrat pa strogo opozorilo. Zaključimo s pisanjem! Zvezke oddajte na rob klopi!

18/01/2021

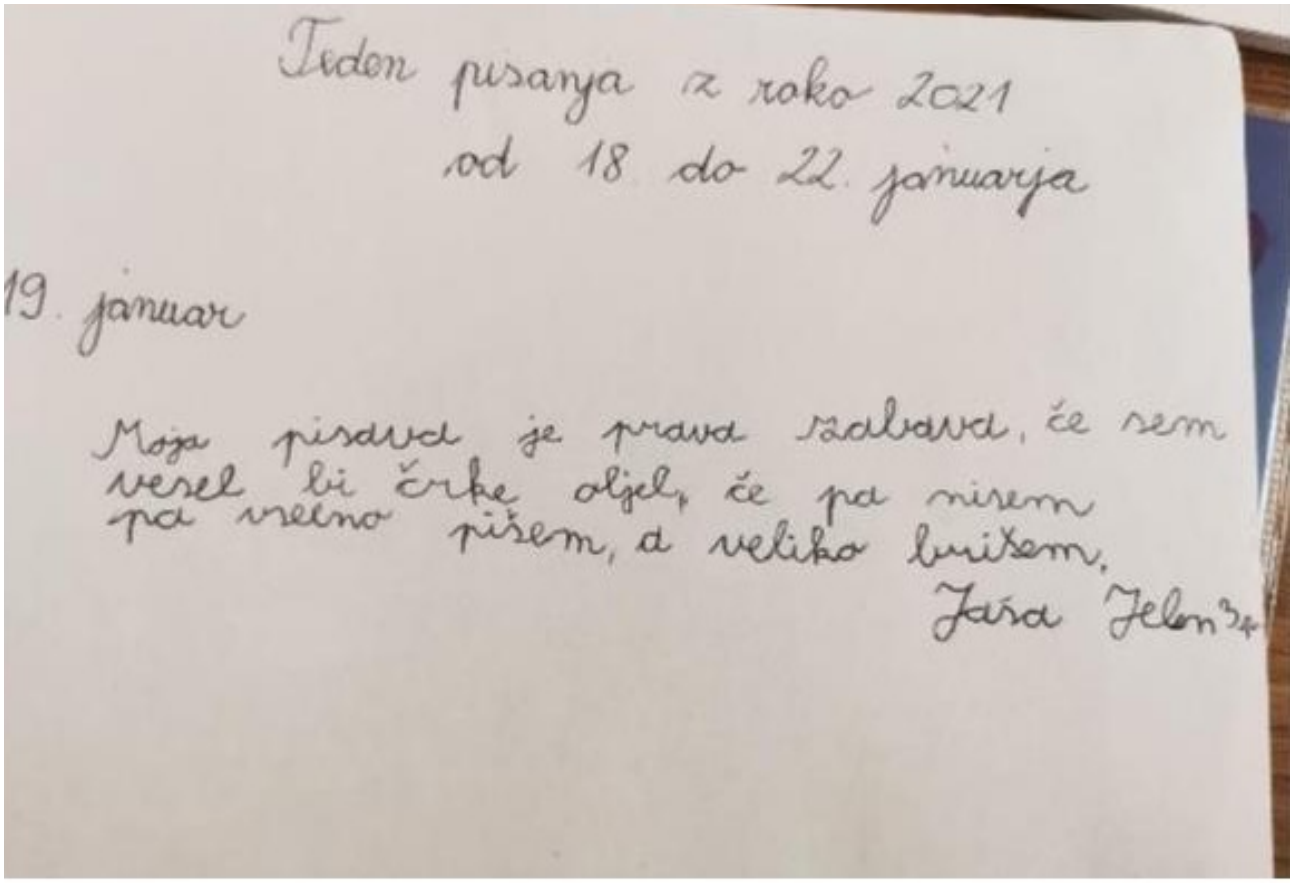

Teden pisanja z roko 2021
od 18 do 22. januarja

19. januar

Moja pisava je prava zabava, če sem vesel bi črke oblel, če pa nisem pa vselno pišem, a veliko bruham.

Jaša Jelen 3.r

Tudi letos smo skrbno izbrali ambasadorje Tedna pisanja z roko. To so: zdravnik **dr. Erik Brecelj,** režiserka in scenaristka **Urša Menart** in kolesar **Tadej Pogačar**. Vsi trije imajo svoje rokopise na letošnjem plakatu.

Koordinatorji so prejeli **sedem sporočil** iz Društva z navodili glede organizacije Tedna pisanja z roko. Ob koncu smo izdelali **anketni vprašalnik in dobili spodbudne dobre ocene**. Prejeli smo 90 odgovorov. 80 koordinatorjev je Teden ocenilo z oceno zelo dobro, 10 z oceno dobro in nihče z oceno slabo.

Nekaj izjav koordinatorjev Tedna pisanja z roko 2021.

'Glede na to, da smo v zadnjem času pisala zamenjali za tipkovnico, papir za ekran, osebni stik za video klic, je bilo več kot dobrodošlo ozaveščanje o pomenu pisanja z roko na nacionalni ravni.'

'Dijaki pogrešajo druženja, sošolce in s tem so dobili priložnost, da to izrazijo na malce drugačen način, kot so ga sicer vajeni. Tema je bila zato odlična.'

'Otrokom in tudi staršem so dejavnosti pisanja z roko predstavljale sprostitev ob vsakodnevni uporabi računalnika.'

'Tudi v času pouka na daljavo so se tako učitelji in učenci z veseljem odzvali akciji, kar dokazuje, da je Teden pisanja vedno dobrodošel. Pa tudi tema je bila situaciji zelo primerna.'

'Fino je, ker stvari pripravite, daste ideje, daste izbiro ... potem pa si sami prilagodimo glede na naše dejavnike in zmožnosti ter dodamo naše ideje.'

'Težje sem motivirala, ker nismo v neposrednem stiku. Bolj uspešni smo bili v prednovoletnem času s pisanjem pisem in voščil.'

'Sam Natečaj je super. Je pa težje dobiti izdelke otrok od doma. Lažje bi bilo izvesti v šoli.'

'Sodelovanje je nudilo odmik od računalnikov, za katerimi smo osem ali celo več ur na dan.'

'Projekt je zastavljen zanimivo in ga je preprosto vključiti v katerekoli ure pouka, zato smo se projektu lahko vsi priključili.'
'Vedno je dobrodošel. Tokrat je bil izziv.'

'Spodbuda za pisanje z roko je bila še bolj dobrodošla, saj je bilo več pisanja z računalniki kot v preteklih letih.'

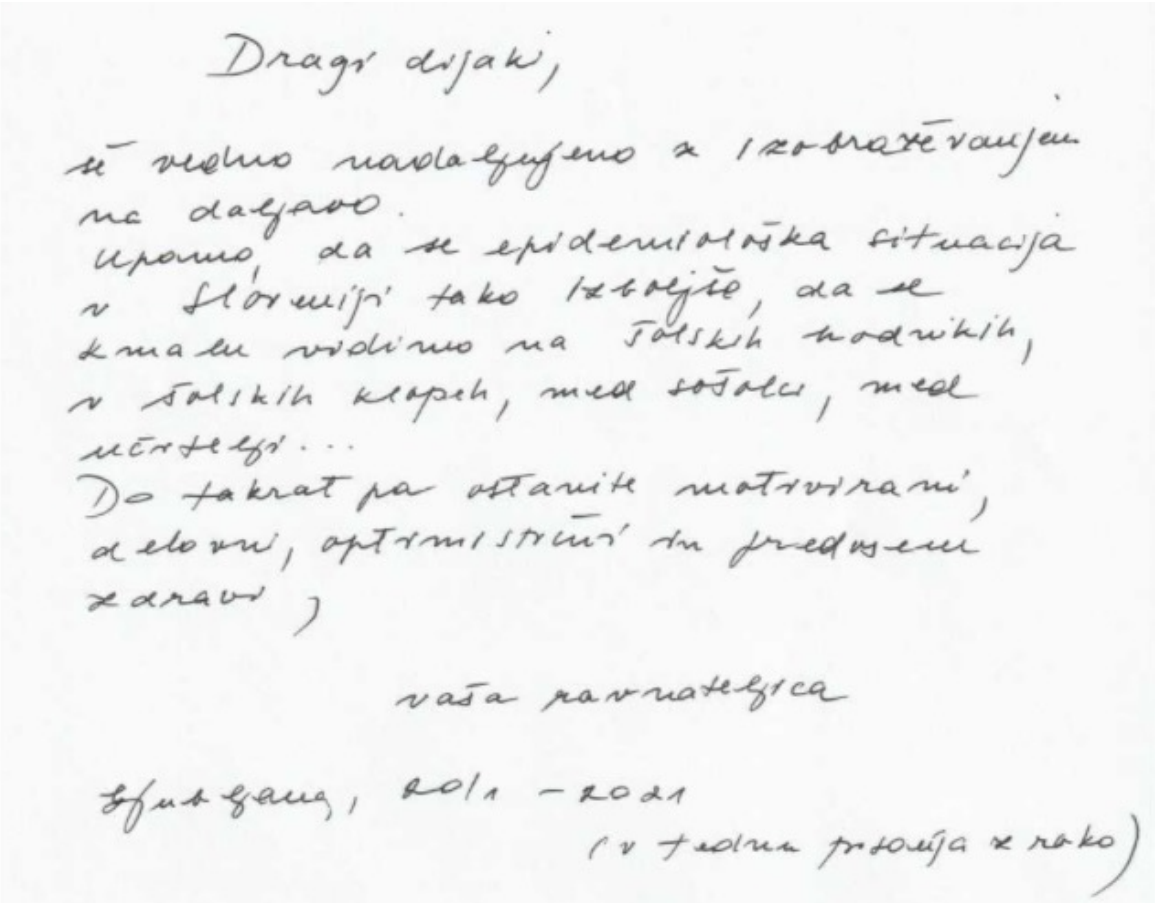
Dragi dijaki,

ti vedno navdaljujemo z izobraževanjem na daljavo.
Upamo, da se epidemiološka situacija v Sloveniji tako izboljša, da se kmalu vidimo na šolskih hodnikih, v šolskih klopeh, med sošolci, med učitelji...
Do takrat pa ostanite motivirani, delovni, optimistični in predvsem zdravi,

vaša ravnateljica

Šentjanž, 2021 – 2021
(v tednu pisanja z roko)

Župan Murske Sobote

Poleg vseh pripomočkov (računalnik, tablica, telefon) imam pri sebi zmeraj beležnico, v katero si z roko zapisujem beležke, opomnike in misli.
Besedila, prelita na papir - pravilnima pišem z nalivnim peresom - ostanejo trajno in niso kot zapis, ki z eno samo tipko izgine za zmeraj. Noben "sms" ali še tako duhovit "e-mail", ne more nadomestiti osebno napisanega sporočila na papirju!

Pozdravljam projekt "Teden pisanja z roko" na Osnovni šoli III. Murska Sobota in vsem pošiljam prisrčen pozdrav, napisan in podpisan z roko!

Vaš župan
dr. Aleksander Jevšek

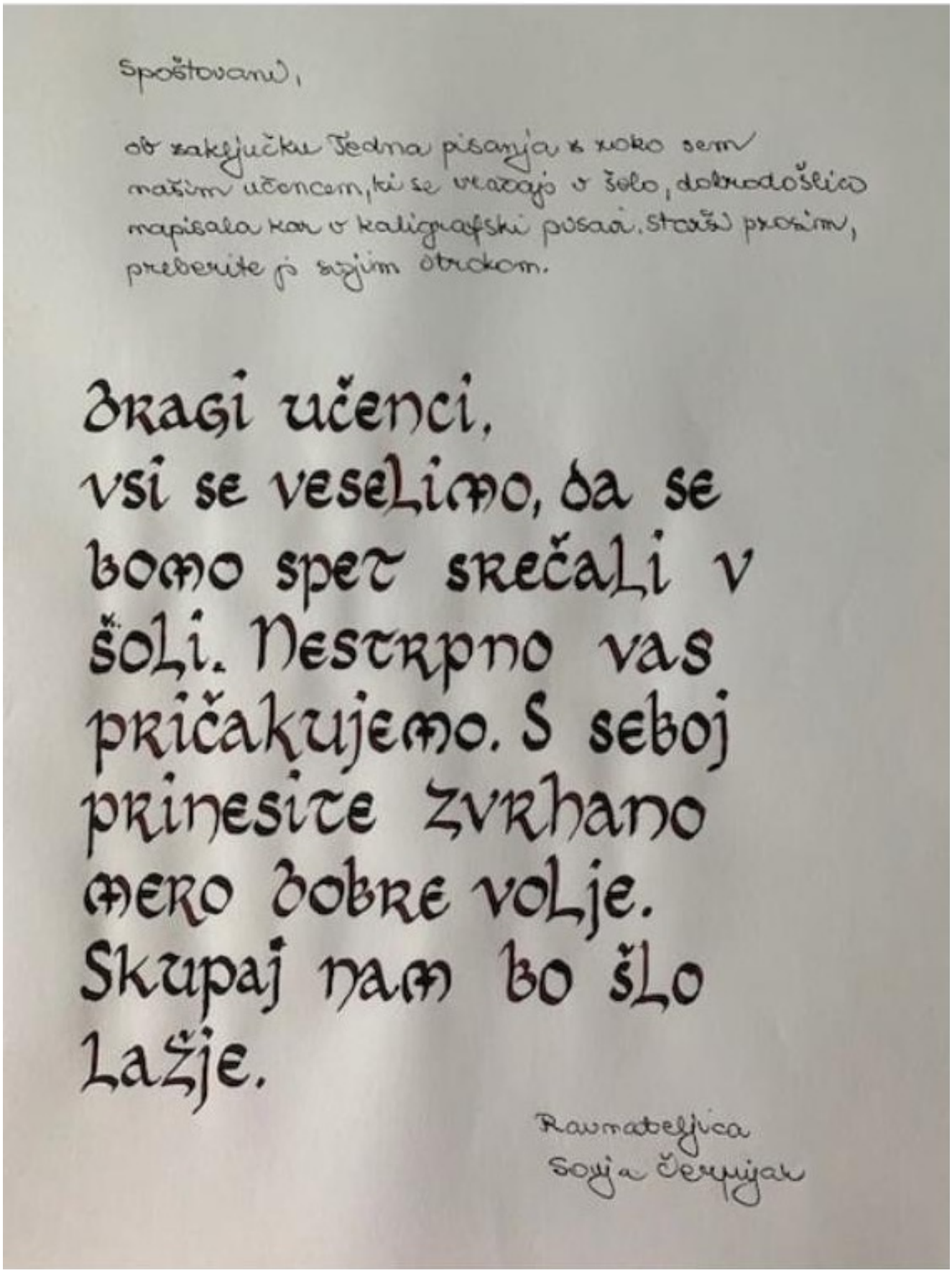

Spoštovani,

ob zaključku šolnega pisanja s roko sem mojim učencem, ki se vračajo v šolo, dobrodošlico napisala kar v kaligrafski pisavi. Starši prosim, preberite jo svojim otrokom.

Dragi učenci,
vsi se veselimo, da se bomo spet srečali v šoli. Nestrpno vas pričakujemo. S seboj prinesite zvrhano mero dobre volje. Skupaj nam bo šlo lažje.

Razredničarka
Sonja Čerpnjak

JAZ RADA PIŠEM Z ROKO.
KER PA SEM DISLEKTIK,
NAJRAJE UPORABLJAM VELIKE
TISKANE ČRKE, DA JE MOJA
PISAVA RAZUMLJIVA.

NA TAK NAČIN LAHKO ROKA
SLEDI MOŽGANOM IN HITRO
OPAZIM NAPAKE.

ZA MOJE DOJEMANJE MI
PISANJE Z ROKO KREPI
POZORNOST (NA RAČ. IN TEL.
NAPRAVA POPRAVLJA BESEDILO).
TO REJ PIŠIMO....

Đorđa

Vsi koordinatorji, ki so poslali Poročilo o izvedbi Tedna, so prejeli **Potrdilo o uspešni koordinaciji**.

Poročila, ki so prispela v Društvo do konca marca, smo povezali v skupno Poročilo, ki je na povezavi: https://1drv.ms/b/s!AlRcS1DtNlSKi_5UQt7B_iaycbDfXw?e=NuFDXy. V njem je mogoče videti široko paleto idej in aktivnosti udeležencev Tedna.

V okviru Tedna smo organizirali tudi **Nagradno tekmovanje Naš vsakdan 2021**. Z risbo smo pokazali značilnosti leta 1980 in leta 2017 ter jih vprašali, kaj pričakujejo od leta 2021. To so narisali. Tekmovanja se je udeležilo preko 400 mlajših in starejših. Razvrščeni so bili v pet starostnih kategorij. Izbor risb je opravil Organizacijski odbor Tedna pisanja z roko 2021 (**Marijana Jazbec**, Društvo Radi pišemo z roko, **Rok Lipnik,** Gimnazija Celje-Center, **Monika Javornik**, OŠ Šmarje pri Jelšah, **Nadja Lazar**, Waldorfska šola Ljubljana, **Deja Kačič**, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana, **Anja Marin**, OŠ Železniki, **Zala Lesnik**, OŠ Majde Vrhovnik Ljubljana, **Božena Kreuh**, OŠ Selnica ob Dravi). **13 nagrajencev** je po pošti prejelo nalivna peresa, ki jih je podaril pokrovitelj, ustanova Slovenski ornament Jože Karlovšek. To so: **Matjeta Žohar, Petra Džeroska, Teja Rijavec, Ana Smiljan, Gašper Gligorov Ilić, Erika Marolt, Maja Bogataj, Zarja Kralj, Nik Božiček, Eva Wolf, Lovie Jaka Davis, Maksim Đorđević in Rina Guštin.**

Mediji so bili tudi letos naklonjeni Tednu pisanja z roko. Na radijskih in tv postajah so bile oddaje posvečene pisanju z roko, predsednica Društva je imela več intervjujev, tiskani mediji so povzemali sporočila za medije iz Društva. Eden od novinarjev je intervjuval letošnjega ambasadorja dr. Erika Breclja. Zdravnik je povedal, da se pacienti včasih pisno zahvalijo po uspešni operaciji. Rekel je, da si niti ne more predstavljati, da bi se mu kakšen pacient zahvalil prek računalnika ali sms sporočila. Normalno se mu zdi, da pacient napiše zahvalo z roko in s tem izrazi spoštovanje do dobro opravljenega dela.

Naj zaključim. Če bomo več pisali z roko, bomo ohranili to fino motorično spretnost, ki je pomembna za mlajše in starejše generacije. Sami bomo odločali, kdaj bomo pisali s pomočjo računalniške tipkovnice in kdaj z roko. **Dobro je ohraniti možnost izbire**.

Sedmi Teden pisanja z roko bo od 17. do 21. januarja 2022.

Marijana Jazbec

REZULTATI NAGRADNEGA TEKMOVANJA 'NAŠ VSAKDAN 2021'

NAD 18 let
MARJETA ŽOHAR

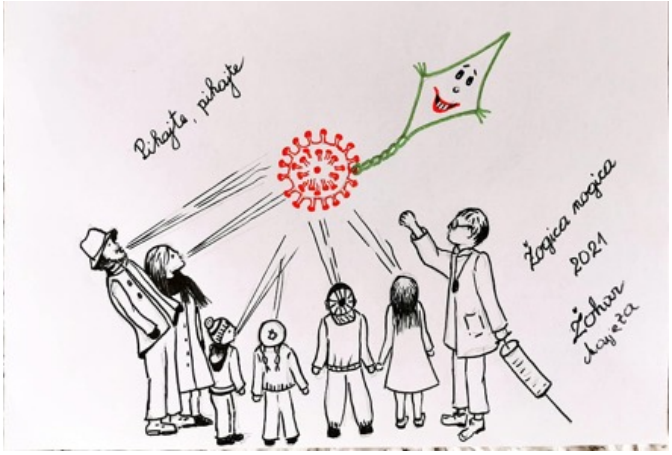

15 -18 let
PETRA DŽEROSKA

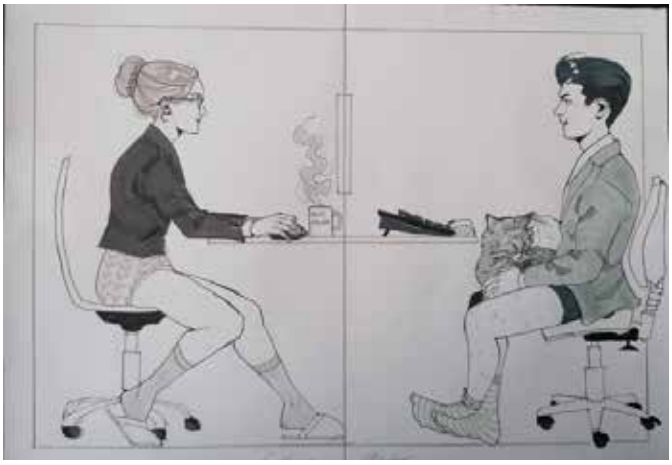

ANA SMILJAN

TEJA RIJAVEC

11-14 let
ERIK MAROLT

GAŠPER GLIGOROV ILIĆ

MAJA BOGATAJ

7-10 let
ZARJA KRALJ

NIK BOŽIČEK

EVA WOLF

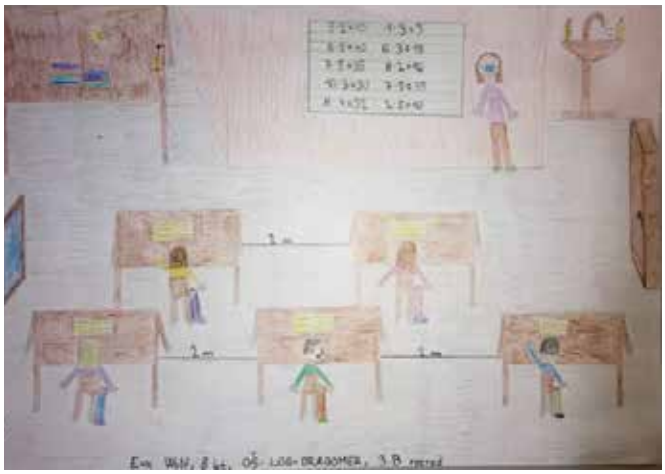

DO 7 LET
LOVIE JAKA DAVIS

MAKSIM ĐORĐEVIĆ

MAKSIM ĐORĐEVIĆ

GLAVA MISLI, SRCE ČUTI, ROKA NAREDI

Z občudovanjem sem vedno opazovala starejše ljudi in razmišljala, kakšne zgodbe so imeli v življenju in koliko bogatih izkušenj so si s tem pridobili. Bilo je cvetja in trnja. Z njihovih obrazov je lahko marsikaj razbrati. Koliko korakov so prehodile njihove noge? Koliko dobrega so naredile njihove roke? Kakšno razmišljanje tkejo njihovi možgani? To so vprašanja, ki so mi v mislih, ko jih opazujem.

Moja radovednost in želja, da bi se z njimi občasno družila, me je kot prostovoljko pripeljala v Dom starejših občanov v Krškem. Vesela sem bila, da lahko dodam svoj kamenček v mozaik raznovrstnih aktivnosti, ki v domu čudovito potekajo. Ta kamenček je bila vsestranska aktivnost Pišem z roko, saj s tem prebujamo še druge zaspane moči naših možganov. Naša srečanja so bogatile pestre in raznolike dejavnosti, prilagojene zmožnostim in željam v skupini. Za pisanje so bili zelo motivirani, nasmejani, igrivi in komunikacijsko odprti. Njihove roke so počasi drsele po belih poljih in postopoma ter potrpežljivo ustvarjale zanimive zapise, hkrati pa pridobivale na pozornosti in finomotoriki. Bogatili smo drug drugega s pozornim poslušanjem, dobro voljo in toplimi besedami. Njihovi iskrivi pogledi so mi vedno sporočili, da se veselijo naslednjega srečanja.

Pa se je začelo! Naslednjega srečanja v marcu lani ni bilo več, saj smo obnemeli ob novici, da je med nami kruta pošast, zoprni korona virus. Ob spremljanju dogodkov sem ob misli na svojo skupino občutila strah, zaskrbljenost in negotovost. Kako so? Je kdo že zbolel? Kako se počutijo? Verjetno so se tudi njim porajala neprijetna čustva, posebno strah, zmeda in osamljenost, ker so bili odrezani od svojih domačih. Ob neprijetnih dogodkih smo zelo ranljivi in se odzivamo na različne načine. Naši odzivi so primerljivi s tremi vrči. Kaj se zgodi, če vrči padejo na tla? Prvi je iz krhkega porcelana in se zdrobi na koščke, drugi je emajliran in se mu obtolče lošč, tretji pa je iz nerjavečega jekla in ostane nepoškodovan. Najtežje je tistemu, ki je kot osebnost oblikovan iz krhkega porcelana. Ob teh težkih trenutkih nam vsem ni bilo lahko. Počasi smo se navajali na nastalo situacijo, hkrati pa smo se začeli oddaljevati. Misli niso bile več usmerjene v naša srečanja, temveč v skrb, kaj bo z nami in našimi najbližjimi. Bili smo v pomanjkanju socialnih stikov. Dogodki so nas zaprli, izolirali, nas naredili individualiste, v nas pa se je hkrati prebudil občutek in potreba za socialno bližino. Pa sem jim pisala. Vesela sem bila vsakega odgovora. V njih so mi sporočili, kako pogrešajo druženje in kako trepetajo za svoje domače. Želijo si, da se kmalu vidimo in naše delo nadaljujemo. Veliko jim pomeni, da je vsak trenutek v domu smiselno izpolnjen.

Pisanje z roko je imelo zelo dober vpliv na pozornost, spremenile so se poteze in oblikovanost črk, ravno tako tudi obseg zapisa. Mislim, da se je v času neaktivnosti pisanja z roko zmožnost finomotorike poslabšala in možganska telovadba je bila na tem področju okrnjena. Upam, da se bodo razmere umirile, mi pa bomo optimistični in spet s pisalom v roki pogumno nadaljevali začrtano pot in bogatili drug drugega.

Naj zaključim z lepo mislijo gospe Slave Kovačič:

Človek je kakor list v vetru,
življenje ga usmerja sem ter tja,
toda nekje je mesto,
nekje je nekdo,
ki list ujame v dlan,
ga obdrži, ga poboža
in z njim živi.

Jadranka Kržan

Krško 1.7.2020

Lepo, mi je bilo z vami!
Pričakujem, da bo kmalu srečanje kmalu,
in vas bom videla.
Želim vam vdajo!
Ostanite zdravi!

Mirt Frančiška

most
INTEGRIRANA OSKRBA V OŠČNE KRŠKO

Stojimo ovem, ki jih imamo radi, KRILA, da lahko letijo,
RAZLOGE, da se lahko smejo in KORENINE, da ostanejo.

Krško 24.6.202

Spoštovana g. Jadranka!

Nepričakovano sem dobila Vašo pošto. Najlepša hvala.
Zelo pogrešam šolo lepo pisanje.
Imeli smo se lepo.
Spoznali smo se z novimi prijatelji.
Ta bolezen Koronavirus nam vsem zagaduje veliko skrbi. Mi ki smo starejši bi težko jo prebrodili.
Imam prapor vnučko, kar sem vsak dan trepetala, da mi kaj narobe. Srečanje z Vami in novimi prijatelji si želim. Želela bom, da mi boste sporočili, da si bo kmalu šola lepo pisanje.
Moja slaikorna bolezen mi zelo pohagaja.
Imam dva sina. Obadva me redno obiskujeta. Toni tamtajšni živi na domu, in skrbi za mene.
Starejši sin Janez živi v Kostanjevici z svojo družino.
Naj bo dovolj. Roka se mi trese pa upam, da boste lahko prebrodili.
Lep pozdrav in kmalu nasvidenje
vaša učenka šole lepega pisanja
Ana

Spoštovana . . .

Gor.r., 30.9.2020

V lepem sončnem jesenskem dnevu vas toplo pozdravljam. Na začetku mojega pisanja si preberite pesmico o zlati ptički.

Za devetimi gorami,
tam stoji devet dreves.
Tam se skriva zlata ptička,
ki sreč za vsakega ima.
Le ponoči se prikaže,
trkal, trka v trdi les
in prepeva, da se sliši
do oblakov in še čez.
Poje, da se luna ustavi
in posluša vrh neba.
Poje vam za lepe sanje,
poje za prelep nov dan.
Vem, da poje tudi vam
za dobro voljo in
pogum vsak dan.

Verjetno tudi vi kdaj zapojete in si polepšate dan.

Spoštovana Jadranka!

Lepa hvala za trud in dobro voljo, katero nam izkazujete.
Želela bom Vam napisati kakorko o svetem Martinu, katero sem se naučila v 4 razredu osnovne šole. To sem morala vsak dan mojim vrstnikom deklamirati. Ker je dolga jo nisem sposobna napisati. Željam Vam da jo bom poslala prvi ko vidim, če ko se zdravje izboljša bom skušala napisati.

Prisčne pozdrave Vam pošilja
kvalitetna
Vinčič Štefa

Krško 12.10.2020

Spominjam se te pesmice iz šolskih let:

Vrožec, nebom trgala
da bi venčk spletla
mimo, vsodno lubo
po planinah moj svato!
Ako bi jih trgala
roža bi uvenila
glavico povesila
solnca nebi sevala!
Kadi jaz sem rožica
v božji vrtec rojena
stojim se zdaj tu, zdaj tam
trgati se pa nedam!

Najboljši pozdrav vsem, vas pozdravlja
pes in hčerka!

Mirt Frančiška

JAZ PA GREM NA ZELENO TRAVCO

Jaz pa grem na zeleno travco
trgat rožce za moja mamico
lepe bele marjetice
Jaz pa grem na zeleno travco
trgat rožce za moja mamico
lepe nežne spomenčice
Jaz pa grem na zeleno travco
trgat rožce za moja mamico
lepe plave vijolice

Krško 3.10.2020

Razveselilo me je Vaše pismo
da se vedno mislite na nas
Šinkovec Jožefa

JEZIKOVNE SMETKE IZ NAŠEGA VSAKDANJIKA

Naš član Matjaž Pavčič rad in pogosto piše z roko. V času pandemije je bilo za to še več časa. Zbral je najbolj pogoste nerodnosti iz vsakodnevnega komuniciranja.

Matjaž Pavčič

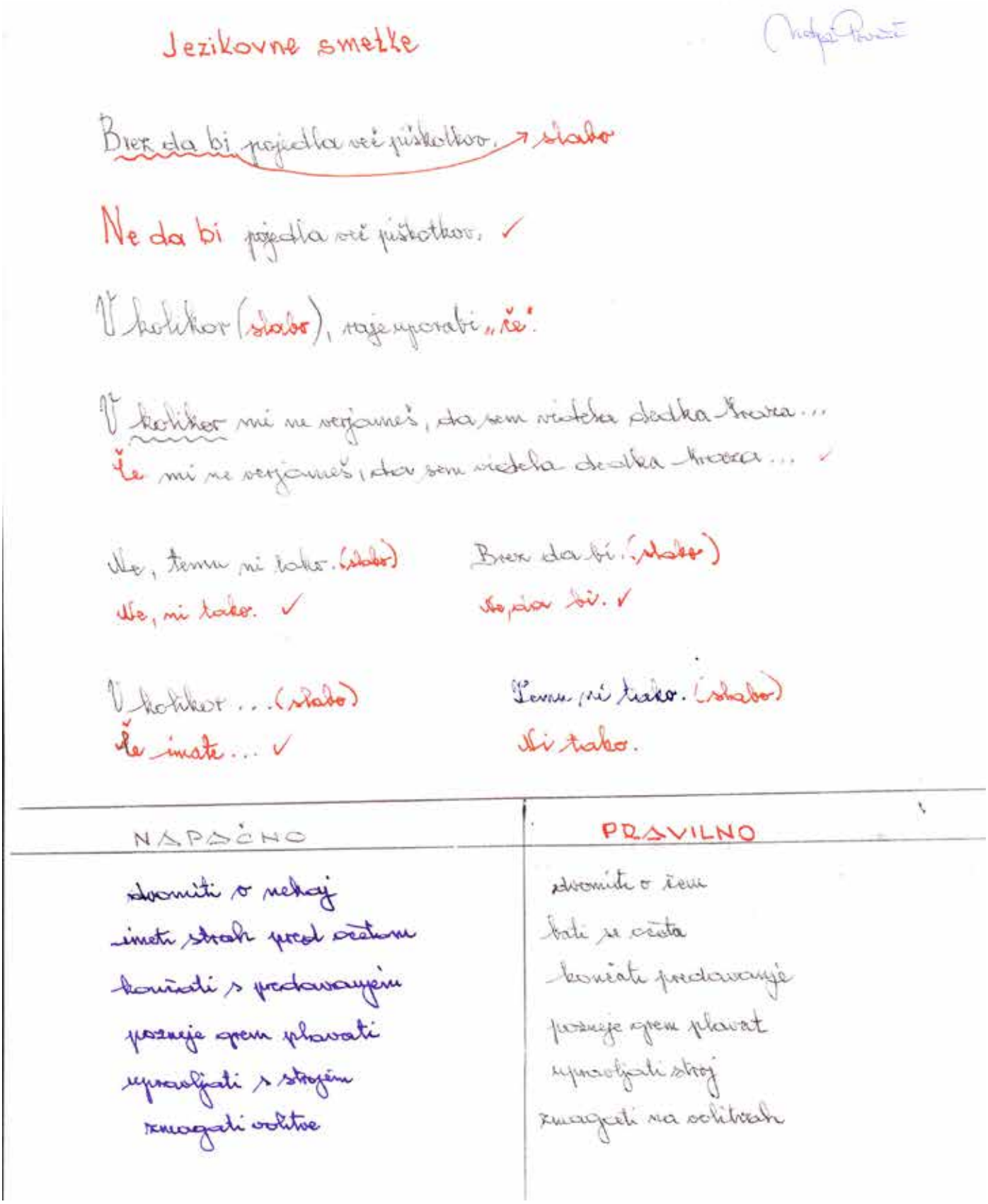

Jezikovne smetke

Brez da bi pojedla več piškotkov. → slabo

Ne da bi pojedla več piškotkov. ✓

V kolikor (slabo), raje uporabi „če".

V kolikor mi ne verjameš, da sem videla deatka-kraza...
Če mi ne verjameš, da sem videla deatka-kraza... ✓

Ne, temu ni tako. (slabo)
Ne, ni tako. ✓

Brez da bi. (slabo)
Ne, pač bi. ✓

V kolikor... (slabo)
Če imate... ✓

Temu ni tako. (slabo)
Ni tako.

NAPAČNO	PRAVILNO
govoriti o nekaj	govoriti o čem
imeti strah pred očetom	bati se očeta
kaušati s predavanjem	končati predavanje
poznaje opem plavati	poznaje opem plavat
upravljati s strojem	upravljati stroj
zmagati volitve	zmagati na volitvah

Deloven ali delaven

Ko govorimo o nekom/nečem, ki se nanaša na delo, uporabimo pridevnik deloven. (O)

- delovni čas
- delovni pogoji
- delovni načrt
- delovni rezultat
- delovna organizacija

(torej O!)

Ko govorimo o lastnostih nečega, ki rad dela...

- delaven človek
- delaven kot mravlja

(Δ!)

Lepše slovensko!

postopali → ravnali, z ravnanjem bomo dosegli več

izpostavili → podčrtajmo, postavimo v ospredje izjavi.

razvozljati → razvozlati (brez j) uganko.

na zaskočo od → v primerjavi z, v nasprotju z, drugače kakor, zlasti na ...

SLABO!

bredstva, katera smo pridobili ...

dom, katerega smo odprli ...

Zapis, kateri je bil objavljen...

USTREZNEJŠE

bredstva, ki smo jih pridobili ...

dom, ki smo ga odprli ...

Zapis, ki je bil objavljen...

Jegulijasti „J"

- življenjski
- nadaljnji
- pomanjkljivosti
- zvonjenje
- pesnjenje
- buljiti
- bojazljivo
- domišljijski
- tjaten
- tjulnja
- klekljati
- baljati

TODA BREZ „J"

zakle
bakla
škatla
skodla
šklec
slovenski
sk. ljubezniv
material
manko

Raba „VSE" pri samostalnikih srednjega spola v imenovalniku in tožilniku.

Leto sam. sr. spola

imenovalnik	vse leto		vse jutro
rodilnik	vsega leta		vse življenje
dajalnik	vsemu letu	in	vse poletje
tožilnik	vse leto		vse mleko
mestnik	o vsem letu		vse blago
orodnik	z vsem letom		

ZAIMEK „VSO" za samostalnike ženskega spola

- na vso moč
- vso knjigo
- vso hišo
- vso pomlad

⋮

Da ne pozabim!

NOTER ali NOTRI?

Pomagamo si z vprašalnicama KAM in KJE

Kam ne morem? Ne morem noter.

Kje sem? Notri.

KAKO PRAVILNO ZAPISATI?

NAPAČNO	PRAVILNO ✓
nadaljni	nadaljnji
življenski	življenjski
domišlija	domišljija
vnešen	vnesen
upliv	vpliv
povdariti	poudariti
zaželjen	zaželen
sumnjičav	sumničav
knjižnjica	knjižnica
	stopnja
	manjkati
	jagnje

Po letu 2001 Slovenski pravopis dovoljuje:

olimpijada, omnibus meridijan salmijak vegetarijanec

po navadi od kod od koder do zdaj od zdaj za zdaj

po tihem na novo

ZA LAŽJE SPANJE IN KVALITETNEJŠE PLANIRANJE DELOVNIH ZADOLŽITEV

V zadnjem letu opažamo, da smo se bili primorani naučiti hitrega reagiranja. Naučili smo se hitrega sestopanja iz trenutne pozicije in vstopanja lahko tudi popolnoma drugje. Kaj to pomeni? Če smo se ukvarjali z eno dejavnostjo in je le-ta občutila v času pandemije velike posledice, je bilo nujno, če smo želeli preživeti, da smo začeli delati drugače, na drugačen način, z drugačnimi orodji.

Ljudje smo ciljno naravnani. Rada rečem, da nam diha za ovratnik ne 10 000 let, temveč 10 000 generacij. In če smo že v pradavnini želeli preživeti, je bilo nujno, da smo vsak dan poiskali vodo, hrano in seveda poskrbeli za obstoj vrste. In prav to je razlog, da se tudi danes enostavno ne počutimo dobro, če ne realiziramo vnaprej zastavljenih ciljev. Tudi če bi nam nekdo podaril dovolj denarja, da bi z njim lahko preživeli do konca svojega življenja, kar pomeni, da nam v bistvu ne bi bilo potrebno nič več delati, bi nam postalo po določenem obdobju brezdelja dolgčas.

Od začetka pandemije pa je še toliko bolj nujno, da se prilagajamo, da delamo, ne glede na vse, kar se nam dogaja. In prav v zahtevnih časih je prav, da uporabimo trik, ki nam bo pomagal, da se bomo od zahtevne situacije hitro odcepili in šli novim zmagam naproti. Kako to naredimo?

Ja, pri tem nam veliko pomaga, če si situacije in dogodke zapisujemo z roko.

Zvečer se nagradimo in si zapišimo, kaj vse smo v dnevu naredili.

Zvečer se je dobro na dober spanec pripraviti. Kako? Tako, da se spomnimo, kaj vse smo v dnevu opravili. Vzemimo si čas in z roko napišimo, kaj vse smo v dnevu postorili, katere naloge smo opravili. Napišite tudi, za kaj vse ste hvaležni. Torej, poleg tega kaj vse sem naredila, tudi za kaj vse sem hvaležna ... Da imam streho nad glavo, toplo posteljo, da si lahko zjutraj skuham kavo, da sem s svojimi najbližjimi, da imam na voljo dovolj hrane, da grem lahko na sprehod ipd.

In prav to zavedanje nas bo umirilo in pripravilo na mirno noč. Pišite v povedih, saj si na tak način programiramo naše možgane, programiramo pozitivno razmišljanje. Tudi sam proces počasnega pisanja z roko nas umirja, stavki se nam vtisnejo v podzavest in spanec bo hitreje tukaj. Beležke si shranite in jih preberite čez eno leto, čez dve leti ... Tako boste lahko pogledali, koliko ste se v tem času spremenili. Kakšno je

bilo in kakšno je vaše sedanje razmišljanje. Ali ste zaradi pisanja z roko bolj pozitivno naravnani, ciljno usmerjeni, zadovoljni s svojim življenjem?

Zjutraj si zapišimo, katere so naše obveznosti tekočega dne.

Vstanimo dovolj zgodaj, da si bomo te obveznosti lahko v miru zapisali. In ko se bo naš delovnik začel, bomo imeli delovni dan splaniran. Ker ga ne bomo prepustili naključju, bomo seveda naredili več, kot če si nalog že prej ne bi zapisali z roko. Pisanje nam omogoča, da še bolj ozavestimo, kaj vse je naš današnji cilj.

Kako pa vedeti, kateri so za nas najboljši cilji?

Tako, da se naučimo kritičnega razmišljanja in sposobnosti analiziranja, vrednotenja, oblikovanja argumentov in nato odločanja. In kako se naučimo kritičnega razmišljanja? S pomočjo pisanja z roko. Ko pišemo, razmišljamo, in ko razmišljamo, seveda avtomatično sprejemamo ali pa ne sprejemamo nekih argumentov, nekih predpostavk. In če znamo to, imamo vpliv na svoje odločitve, velikokrat tudi vpliv na odločitve drugih.

Pero ni nikoli pametnejše od nas samih, pa je imelo kljub vsemu zelo velik vpliv na razvoj sveta. Je lahko koristno orodje ali orožje. Uporabimo ga kot orodje za doseganje tistega, kar si v življenju želimo doseči.

Pišimo z roko in po svoje oblikujmo svet. Naj roka daje moč peresu in pero daje moč roki.

Nives Fortunat Šircelj

PISANJE Z ROKO V ČASU SOCIALNE DISTANCE

Odsotnost fizičnih stikov, ki so posledica epidemije bolezni covid 19, ima številne posledice. Med drugim je marsikateri učenec povsem izgubil stik s svojo pisavo, saj učenje poteka tako rekoč izključno na daljavo, s pomočjo računalnikov. Vendar veščina pisanja z roko predstavlja veliko več od golega ustvarjanja besedila ...

Raziskave kažejo, da redno pisanje z roko ne dviguje le ravni pismenosti, temveč prebuja domišljijo, ki rodi nove, izvirne zamisli, veliko pa pripomore tudi k ohranjanju spomina, zaradi česar posamezne informacije pomnimo dlje. A se število in tudi pomen raziskav na temo pisanja z roko kljub temu iz leta v leto zmanjšuje, za kar gre razloge iskati predvsem v vse večji razširjenosti računalnikov.

V času epidemije korona virusa, ko se je učenje v celoti preselilo na splet, je to še toliko izrazitejše. Učenci so se odtujili od lastne pisave, saj jih med poukom na daljavo fizično odsotni učitelji niso mogli spodbujati k pisanju in razvijanju veščin rokopisa.

Covid: Vpliv socialne distance na veščino pisanja z roko

V Ofstedovem poročilu, objavljenem oktobra lansko leto, so natančno opisani rezultati raziskave, opravljene v šolah. V njem med drugim navajajo ravnatelje, ki menijo, da je »za nekatere učence pisanje, vključno z dolgotrajnim pisanjem, črkovanjem, slovnico, ločili in samim rokopisom postalo vprašljivo«. Mesec dni kasneje, novembra, je bila raziskavi dodana opazka, da je na rokopisne standarde močno vplival čas, preživet izven učilnic.

Kaj to pomeni v praksi? So učenci povsem izgubili stik s svojo pisavo? In ali izguba te veščine lahko vpliva ne le na njihovo pismenost, temveč tudi vzdržljivost, in sicer v tej meri, da v bodoče ne bodo sposobni pisati dovolj dolgo, da bi opravili pisni izpit?

Jo Atkinson, strokovnjak za rokopise in delovni terapevt na Fakulteti za zdravstvene vede na Univerzi v Bradfordu, meni, da se vplivi socialne distance na veščino pisanja z roko pri otrocih že kažejo. »Moj največji strah se tiče njihovih osnovnih motoričnih spretnosti,« meni in nadaljuje, da so imeli »mnogi otroci v zadnjih desetih mesecih zelo malo možnosti za gibanje. Poleg tega nimajo vsi mize, za katero bi lahko delali za šolo. Nekateri sedijo v postelji, in to po šest ali sedem ur dnevno, s stisnjenimi pljuči in posturalno kifozo. Zato je tisto, o čemer se sprašujem, dejstvo, ali bodo njihovi kolki sploh še dovolj stabilni, da bi lahko nekega dne znova sedeli za mizo in pisali.«

Pravkar omenjeno skupaj z upadanjem pisne prakse, ki smo ji tudi sicer priča že vse od pojava novih tehnologij, vodi k izgubi vzdržljivosti. »Menim, da bo moralo priti do preobrata. Kajti ne gre le za stvar fizične narave, kot je vprašanje, ali imajo ob palcu dovolj močno muskulaturo, temveč za to, ali se bodo še znali osredotočiti na naloge v razredu. Ali bodo še sposobni sedeti in pisati.«

Vse je mogoče nadoknaditi

Kljub vsemu Atkinson ostaja optimističen, saj po njegovem ni prav nobenega razloga, da svojih veščin ne bi povrnili tudi tisti, ki se jim je sposobnost pisanja z roko v času socialne distance dodobra poslabšala. »Idealen čas za razvoj kinetične ostrine so osnovnošolska leta, konkretneje okoli enajstega leta starosti. Vendar sem sodeloval tudi z odraslimi, ki so imeli težave z rokopisom, denimo tistimi z okvarami možganov, in bili so enako uspešni. Treba je vedeti, da se naše nevronske mreže ponovno integrirajo in najdejo način za obnovitev posameznih celic. Zato upam, da bodo šole z določenimi spodbudami rešile tudi težave pisanja z roko,« meni Atkinson, ki med drugim opozarja na raziskavo o pisnih navadah, objavljeno junija lani s strani Nation Literature Trust.

Gre za raziskavo, ki je v Združenem kraljestvu zajela več kot 4100 otrok in mladostnikov, starih med 8 in 18 let. Kar tretjina njih je navedla, da so v obdobju prve socialne distance z roko pisali pogosteje, med njimi jih je 27 odstotkov pisalo dnevnik. Tudi zato Atkinson, strokovnjak za rokopise, ne izgublja upanja.

»Omenjena raziskava je eden od pozitivnih znakov, ki ugodno vplivajo na prihodnost veščine pisanja z roko, zato sem morda bolj zaskrbljen glede splošnega zdravja in počutja otrok ter mladostnikov. Kajti ti potrebujejo fizične sposobnosti, da bi sploh lahko pisali z roko. Vzdržljivost, saj morajo biti sposobni oblikovati črke, poleg tega pa morajo znati razbrati čutne zaznave iz svojega okolja. Ker veščina pisanja z roko zahteva marsikaj, se sprašujem predvsem, v kolikšni meri je socialna distanca vplivala na njihova celovita življenja,« še zaključi Atkinson.

Povzeto po članku, objavljenem na spletnem portalu Tes, Anglija.

ETIKA V TEHNOLOGIJI

Naslednjih 20 let bo prineslo več sprememb, kot jih je prejšnjih 300 let; to je zelo optimistična ocena.

Ne verjamete? Imejte v mislih, da prehajamo kritično točko, ki je bila pred tem nepredstavljiva. Tehnologija ni več le orodje, temveč postaja kreativna sila in zna tudi misliti.

Če bodo inteligentni stroji opravljali rutinska dela namesto nas, potem jih moramo trenirati, naučiti, povezati z nami – vse v procesu, ki bi naredil digitalne kopije nas samih, kloniral naše znanje (in verjetno tudi del naših unikatnih inteligenc) v oblak. To bi nas spremenilo – in spremenilo pogled na to, kaj in kdo smo, kaj bi lahko bili in kaj so stroji.

To je šele začetek.

Predstavljajte si, če lahko:
- nano-roboti v našem krvnem obtoku merijo in regulirajo nivo holesterola;
- naprave za razširjeno, virtualno in prepleteno realnost, ki izgledajo kot običajna očala ali celo kontaktne leče, ki nam prinesejo znanje sveta v trenu očesa;
- možnost, da povežemo svoj neokorteks direktno v internet in pretvorimo misli v akcijo ali snemamo, kar mislimo;
- razvoj pomembnih zvez z digitalnimi asistenti, saj so vedno bolj realni in človeški.

Nič od tega ni tako daleč, kot si morda mislite. Socialne, kulturne, človeške in etične posledice so nepredstavljive. Očitno je, da se moramo na ta izziv pripraviti danes, sicer se bomo neopremljeni znašli pred situacijo, ki jo bo potrebno nekako rešiti.

Definicija digitalne etike

Preden zabredemo v to, zakaj bo etika v tehnologiji ključna za našo prihodnost, poskusimo definirati etiko. Pokojni vrhovni sodnik v ZDA, Potter Stewart, je predlagal definicijo: »Etika je spoznanje o razliki med tem, kaj je moja pravica ali moč, da naredim, in kaj je prav, da naredim.«

Danes stojimo na točki eksponentnega razvoja. Odtod dalje sprememba ne bo več počasna in postopna, temveč hitra in strma. To velja skoraj za vsa področja, kjer se dogaja znanstveni in tehnološki razvoj – umetna inteligenca, kvantna fizika, nano- in bio-tehnologija, računalništvo v oblaku, sončna energija, 3D tisk, samovozeča vozila in vsekakor internet stvari.

Tehnologija je sicer moralno nevtralna – a le, dokler je ne uporabimo. Predstavljajte si svet, le deset let v prihodnosti – 50 do 100-krat bolj razvit – svet, kjer je večina znanstvene fantastike postala znanstveno dejstvo. Verjetno je to svet, kjer je dobesedno vse – stvari in ljudje – povezano, nadzorovano, posneto, merjeno in spremljano. Kjer je vsaj biliijon naprav povezanih v internet stvar in je 80 % od (takrat verjetno) 10 milijard ljudi povezanih z visoko hitrostjo na poceni in nosljivih napravah. Ti se z digitalnimi asistenti in roboti pogovarjajo normalno kot z dobrim prijateljem. Dodajte še generični inženiring in hitro združevanje tehnologije in biologije v to enačbo in dobesedno vse je mogoče. Eksponentno mišljenje takrat postane ključno – po eni strani za iskanje priložnosti, po drugi strani pa v iskanju in naslavljanju posledičnih etičnih izzivov in moralnih težav. Poiskati moramo etične okvirje, ki bodo lahko držali tempo s tem razvojem. Brez teh nas čaka neomejena in socialno uničujoča rast, ki bo vedno bolj škodljiva – nesreča, ki kar čaka, da se zgodi.

Etična nadgradnja

Bistvo je, da prihajamo v novo dobo tehnologije. Na neki točki v prihodnjih petih do desetih letih ne bo več bistvo glede tehnične izvedljivosti, cene ali časa. Bistvo bo, zakaj nekaj počnemo – kontekst, smisel, vrednote in cilji. Vprašati se bomo morali, kdo je za volanom, kdo skrbi za vse skupaj, nadzira in varuje. Resnično vprašanje je – kdo skrbi za ustvarjanje digitalne etike. Po mojem mnenju je varnost v tehnologiji le toliko dobra, kot bo moralni, etični in politični okvir, ki ga bomo pripravili. Najnaprednejša varnostna tehnologija bo neuporabna, če bodo tisti, ki so za volanom, delovali neetično, z zlobnimi nameni ali malomarno. Ta ista tehnologija, ki je namenjena zaščiti potrošnikov in uporabnikov, je lahko uporabljena za vohunjenje in manipulacijo. Internet stvar se lahko izkaže kot največji in najmočnejši panoptikon, zgrajen do sedaj. Si to želimo? Zagotovo ne! Vendar, da bi to preprečili, moramo narediti več, kot le izboljšati svojo tehnološko moč, moramo tudi preoblikovati in opolnomočiti naše etične okvirje. Moramo doseči globalno strinjanje o tem, kaj je dobro za človeštvo in kaj ni. Hkrati moramo poiskati nove načine, kako ta načela uveljaviti. Najverjetneje bo ta naloga bolj zahtevna kot ustvarjanje nove tehnologije. Spomnite se – tehnologija nima etike, a vendar so družbe odvisne od nje. Civilizacije napredujejo s tehnologijo in so definirane s svojo humanostjo. Tehnologija ni, kaj iščemo, temveč kako iščemo.

Rok Lipnik

INTERVJU Z URŠULO CETINSKI: ROKOPIS JE IZKAZ SPOŠTOVANJA IN ČASA, KI GA NAMENIMO PREJEMNIKU

Posvetiti se umetnosti pomeni izbrati pot resnice in ustvarjalnosti. Tudi v časih, ko so pred nas postavljene številne preizkušnje, kakršna je ta v obliki epidemije korona virusa, ki je zajela ves svet in nas odtujila od vsega, kar ljubimo, kar nas oblikuje ter spodbuja k temu, da postanemo boljši. Odvrnila nas je od izkušanja, ustvarjanja spominov in spodbude k rasti. A čeprav je večina kulturnih ustanov v tem času ostajala zaprtih vrat, se bolj kot kadarkoli prej kaže, da si življenje vedno utre pot. In življenja brez kulture ni, v kar trdno verjame tudi Uršula Cetinski, generalna direktorica Cankarjevega doma, ki navkljub negotovosti, s katero ponovno odpira vrata najpomembnejšega hrama umetnosti v Sloveniji, ostaja optimistična. Kajti umetnost je, podobno kot pisanje z roko, temelj naše identitete.

Od leta 2014 ste na mestu generalne direktorice Cankarjevega doma in nekoga na tem položaju nedvomno povezujemo s podpisovanjem številnih dokumentov, dopisov, pogodb … ali pa se je morda v današnjem času tudi to že preselilo v virtualni svet?

Pogodbe in preostale pomembne dokumente seveda še vedno podpisujemo z roko, medtem ko je elektronski podpis v rabi le v izjemnih primerih.

Tudi sicer negujete kulturo pisanja z roko?

Z roko zapisujem predvsem teme številnih sestankov, pri katerih sodelujem.

Sicer ste v Ljubljani zaključili diplomski študij iz primerjalne književnosti in nemščine ter v Avstriji podiplomski študij iz upravljanja kulture in medijev, a je velik del vašega profesionalnega življenja vezan na gledališče ter ples, kjer beseda ali izostane ali pa je prisotna le v govorjeni obliki. Na kakšne načine torej ostajate povezani s pisano besedo?

Na spletni strani Cankarjevega doma že več let beležim dogajanja iz zakulisja našega kulturnega in kongresnega centra, čeprav je blog v zadnjem letu zaradi številnih zapiranj naše dejavnosti na žalost malce zaspal. Vendar se bo postopoma vrnil v življenje, saj objave dosežejo veliko bralcev. Svojo poklicno pot sem med tretjim letnikom študija na Filozofski fakulteti začela kot novinarka in urednica kulturne redakcije Radia Študent, kjer sem pisala o umetniških dogodkih. To še vedno zelo rada počnem, kajti pisanje o umetnosti me prestavi v svet, v katerem se počutim svobodno. Poleg tega želim za umetnost navdušiti vse, ki je še nimajo za prav zvesto spremljevalko. Življenje v njeni družbi je namreč veliko bogatejše in bolj smiselno kot življenje brez nje.

Med letoma 1996 in 2006 ste bili vodja gledališkega programa Cankarjevega doma, leta 2003 soselektorica prvega festivala slovenskega plesa Gibanica, preden ste nastopili trenutno vlogo pa ste kar osem let opravljali vlogo direktorice ter umetniške vodje Slovenskega mladinskega gledališča … Če omenim le nekatere. Umetniško vodstvo zahteva obilo organizacijskih sposobnosti, a tudi kreativnosti. Ste si pri tem pomagali ali si še z zapisovanjem zamisli in obveznosti na klasičen list papirja?

Za umetniško vodenje res potrebujemo veliko zamisli. Ko sem obiskovala kulturne prireditve, muzeje in galerije po vsem svetu, kar sem pred epidemijo intenzivno počela vse življenje, sem si v različne zvezke vedno beležila ideje, skice, utrinke … Vse to mi je pomagalo, da obilje informacij ni utonilo v pozabo. Pri umetniškem vodenju si namreč vedno prizadevamo vstopiti v še neraziskane umetniške pokrajine, pri tem pa nam je v veliko pomoč branje tako leposlovnih kot strokovnih knjig, pa

tudi soočanje z novimi kulturami. Enako dragoceni so pogovori, ki sem jih imela s številnimi slovenskimi in tujimi umetniki ter kulturniki, saj so neprecenljiv vir novih zamisli.

Torej navkljub velikim spremembam, ki so se zgodile v zadnjih dvajsetih ali tridesetih letih, odkar je našo opravilnost dodobra prevzela tehnologija, še vedno radi posežete po listu papirja in pisalu.

V času mojega skoraj petinpetdesetletnega življenja se je tehnologija zelo spremenila ... Veliko radijskih prispevkov sem napisala na pisalni stroj, pri tem pa sem med drugim uporabljala indigo papir, ker smo potrebovali najmanj tri kopije. Tudi vsi moji študijski zapiski so bili napisani na roko, za predmete, ki sem jih imela zelo rada, pa sem te celo prepisovala in lepo oblikovala. Uporabljala sem vse mogoče barve, saj sem si tako hitreje zapomnila snov. Včasih se mi je zato na izpitu zgodilo, da sem v mislih videla kar celo stran in med odgovarjanjem brala z nje. Na Radiu Študent smo potem sčasoma seveda uvedli računalnike, vendar je pisanje z roko ostalo. Za najintimnejše stvari si res ne predstavljam, da bi jih vnašala v računalnik. Nisem pa nikoli v življenju napisala nobenega ljubezenskega pisma, ne na roko ne kako drugače. A še vedno ročno pišem vse čestitke, sožalna pisma, vabila na prireditve, predvsem kadar gre za osebe, ki jih čutim zelo blizu. Prejemnikom teh mojih na roko napisanih pisem in čestitk je ob njihovem prejemu toplo pri srcu in to gesto spoštujejo, saj gre za znak, da sem mislila prav nanje. Tudi sama ne maram generičnih silvestrskih čestitk, mehanično poslanih na številne naslove ...

Kakšen pomen pa sicer pripisujete rokopisu? Odraža bližino, skrb, spoštovanje?

Na rokopise in analize pisav se ne spoznam, čudovito pa je brati ali si ogledovati srednjeveške rokopise, v katerih je pisanje mojstrstvo, še posebej vinjete ... Pri soočanju z umetelno napisanimi besedili ne gre le za spoznavno, temveč tudi za vizualno, estetsko, likovno doživetje, zato so enako zanimivi za preučevanje s stališča umetnostne zgodovine. Kadar komu pišem z roko ali kaj takšnega dobim, se mi zdi, da gre za znak spoštovanja, kar cenim.

Žal so bile kulturne ustanove v luči aktualnih razmer prve, ki so zaprle vrata za obiskovalce in – če zanemarimo nekaj krajših obdobij, ko je bil obisk v omejenem obsegu mogoč – obenem zadnje, ki so ta znova odprle. Znano je, da identiteto gradimo prav s pomočjo umetnosti, za kar pa smo zadnje leto, skoraj leto in pol, prikrajšani. Kakšne bodo, po vašem, posledice tega kulturnega mrka s stališča umetnikov in producentov, torej organizatorjev, ter obiskovalcev?

V tem izjemno težkem obdobju, najtežjem, ki sem ga doživela na svoji poklicni poti, smo bili na tem planetu vsi močno prizadeti. Najbolj smo pogrešali človeško bližino, ki je bila kar naenkrat omejena na zelo ozek družinski krog. Prizadete pa so bile tudi različne panoge, med njimi seveda kultura, najbolj na področju uprizoritvenih umetnosti in kinematografskih dejavnosti, kjer potrebujemo občinstvo, vendar so ukrepi države, ki so bili na voljo, nastalo škodo omilili, kar je odlično izhodišče, da se ob trenutnem odpiranju dvignemo s kolen ter spet postavimo na noge.

Bodo najvišjo ceno tega časa plačali mladi? Navsezadnje Cankarjev dom velja za najpomembnejši hram kulture v Sloveniji, ki veliko pozornosti namenja kulturno-umetnostni vzgoji najmlajših, česar pa zadnje leto ni. Ni ustvarjanja navade obiskovanja prireditev, od Slovenskega knjižnega sejma do gledaliških predstav, koncertov in delavnic.

Cankarjev dom je skoraj ves čas deloval na področju razstavne dejavnosti, tako da je v tem pogledu škoda najmanjša. Večino časa smo tudi prirejali koncerte, predstave, festivale, denimo Liffe, Jazz festival Ljubljana, Festival dokumentarnega filma, Fabula in druge, čeprav brez občinstva, saj smo jih predvajali v spletni obliki. Kar pa se šol tiče, je bilo zanimanje za naše spletne vsebine ravno pri njih zelo veliko, tako da smo, res v okrnjeni obliki, skoraj ves čas opravljali svoje poslanstvo in ohranili stik z obiskovalci oziroma spremljevalci našega programa, in to vseh generacij.

Ne samo prireditve Cankarjevega doma, tudi druge institucije so svoje dogajanje preselile v virtualni svet, ki seveda ne more nadomestiti žive izkušnje, a ima gotovo svoje prednosti. Morda to, da tovrstni dogodki dosežejo več ljudi, tudi takšnih, ki sicer ne zahajajo v kulturne institucije.

Splet seveda ne more nadomestiti umetniške izkušnje v živo, izkazalo pa se je, da so do naših spletnih vsebin dostopali gledalci iz najrazličnejših držav sveta, pa tudi iz tistih slovenskih krajev, ki so od naše hiše tako oddaljeni, da tudi sicer k nam ne zaidejo prav pogosto. Za vsako spletno prireditev beležimo zanimiv seznam dostopov. Lanskoletni Jazz festival Ljubljana denimo, ki se je deloma zgodil v živo in deloma po spletu, je spremljalo kar štirideset tisoč poslušalcev z vsega sveta ...

Da se vrneva k pisanju z roko: v Ameriki šolski standardi zahtevajo le učenje pisanja tiskanih črk in lahko sklepamo, da bo odslej še slabše. Pri nas temu ni tako, čeprav tehnika vse bolj izpodriva motorične spretnosti. Menite, da se življenje začne siromašiti že na tej stopnji? In kaj vse zaradi slabše razvite veščine pisanja z roko po vašem ostaja težje dosegljivo ali uresničljivo?

Pisanje z roko, slikanje in risanje morajo ostati pomemben del otroštva, ker ne prispevajo le k motoričnim spretnostim, ampak predvsem spodbujajo domišljijo, ki jo sicer šolski sistem nehote postopoma odriva oziroma ukaluplja. Domišljija je bistven element vsake kreacije. A jo najprej zadušimo, potem pa, ko odrastemo, umetno spodbujamo na delavnicah, kjer nas poučujejo, kako razmišljati izven okvirjev. Prav tovrstno razmišljanje, torej razmišljanje izven okvirjev, je predpogoj vseh poklicnih presežkov in zato nujno.

Se bojite, da poti nazaj več ni in da bo virtualni svet prevladal, vključno s tem, da bodo prenosi postali stalna praksa tudi po koncu epidemije in da so se ljudje, vsaj tisti, ki ne sodijo med najzvestejše obiskovalce kulturnih prireditev, pretirano razvadili ter bodo še naprej pričakovali, da kultura pride kar k njim na dom?

Ne, ne bojim se. Virtualni svet in doživetja v živo bodo tako v kulturi kot drugod sobivali. Ljudje se po večini zavedajo, da vseh življenjskih izkušenj ni mogoče dobiti doma pred zaslonom in da njihova kakovost ni primerljiva z izkušnjami v resničnem svetu, čeprav je virtualnost pogosto v veliko pomoč. Čas epidemije je denimo izredno stanje, ki bi nas brez novih tehnologij še bolj onesposobilo.

Bi rekli, da sta se pomen kulture in njena družbena vloga v tem času razvrednotila?

Že pred epidemijo so tisti, ki kulturo spremljajo površno, menili, da je kultura le oblika preživljanja prostega časa ali malo bolj strukturirana zabava. Tisti, ki pa se na kulturo malo bolj spoznajo in je njihova življenjska sopotnica, se zavedajo, da ima bistven pomen za identiteto posameznika ter skupnosti.

Kakršnega ima tudi pisanje z roko. V Cankarjevem domu rokopise vključujete v številne razstave, ploščad pa krasi tudi spomenik Ivana Cankarja, na katerem je med drugim podpis tega tako rekoč najpomembnejšega pisatelja v zgodovini slovenstva. Se morda kje v notranjosti skriva tudi kakšen njegov rokopis?

Na Tihčevem spomeniku sta tako Cankarjev podpis kot vgraviran rokopisni citat »Moje delo je slutnja zarje«. Vendar njegovega rokopisa naša hiša ne premore. Nam je pa za potrebe razstave Ivan Cankar in Evropa leta 2018 nekaj originalnih rokopisov oziroma pisem odstopila Narodna in univerzitetna knjižnica in smo jih menjali, saj ne smejo biti predolgo izpostavljeni dnevni svetlobi.

Nina Novak

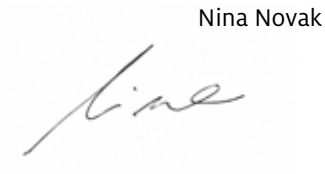

ANONIMKE

Kako odkrivati avtorje anonimnih sporočil?

Anonimna sporočila so vsaka vrsta pisne komunikacije, pri katerih želi avtor prikriti svoje avtorstvo. Lahko je pisanje z roko, tipkanje, risanje ali kombinacija vsega; lahko je par stavkov, pismo ali zapis na javnem prostoru.

Anonimne pisce motivirajo različni razlogi, praviloma imajo negativne namere. Anonimke pišejo ljudje različnih starosti, socialnega statusa, izobrazbe, npr. bivša žena želi prizadeti novo partnerko, prejšnji zaposleni šefa, izsiljujejo denar in podobno.

Večino anonimk napišejo ženske, lahko pišejo zelo vulgarne vsebine, uporabljajo psovke in opolzek jezik. Moške anonimke se v večini nanašajo na poslovanje; tudi grafiti so predvsem njihovo delo.

Včasih imajo anonimke dober namen. Nekateri dobrotniki želijo ostati anonimni; nočejo biti prepoznani in imenovani. Očitno ne donirajo zaradi osebne promocije ali promocije svojega posla.

Tipi anonimk

Anonimke so pogosto napisane tako, da prizadenejo. Anonimni pisci se hočejo maščevati prejemniku, ker je nekaj naredil narobe. Pismo je lahko obtožba ali želi porušiti ugled prejemnika. Namen je ponižati prejemnika. Lahko gre za zavrnjeno ljubezen, ljubosumje, sovraštvo, zavist, materialne koristi.

Nekatere anonimke niso sovražne, ampak vnašajo vznemirjenje in nadlegovanje. Sporočila, ki strašijo, zahtevajo takojšnjo pozornost.

Včasih pišejo anonimke čustveno in mentalno neuravnovešeni ljudje. Taki pisci so lahko prepoznani z neobičajnim pisalnim slogom in izbiro besed. Imajo čudne zamisli in bizarne oblike črk. Ni potrebno, da smo poznavalci področja, da bomo to ugotovili.

Gre tudi za kriminalne namere, npr. pri bančnih ropih je napisano na listu, naj blagajnik da denar. Veliko je izsiljevanja, npr. pisma za odkupnino, da se pridobi denar ali druge materialne dobrine, običajno v zameno za nekaj, kar človek zelo ceni.

Včasih pa preprosto želi pošiljatelj povedati negativno ali pozitivno mnenje prejemniku, npr. okrog valentinovega. Takih anonimk ne prijavljamo, saj imajo povsem preprosto, čustveno ozadje.

Preučevanje anonimk

Preden začnemo s preiskavo, je treba vprašati za primere pisav anonimnih piscev, ki so osumljeni. Številne anonimke pošljejo žrtve same sebi. Žrtev naj v podrobnosti pove okoliščine prejema anonimnega pisma in kdo od njemu/njej znanih ljudi bi lahko bil anonimni pisec

Da bi se izognili pravnim težavam, ne izpostavljamo javno nobenega posameznika kot osumljenca, ko se išče primerjalne pisave. Treba je vključiti primere pisav različnih možnih osumljencev. Ob tem je potrebno upoštevati, da se primerjajo jabolka z jabolki, torej tiskana pisava s tiskano, pisana s pisano. Izogibamo se prehitrim mnenjem ali obtožbam. Nobenega mnenja, ne ustnega ne pisnega, ne posredujemo, dokler niso vsi dokazi na svojem mestu. Tu so ocene na prvi pogled zelo tvegane; lahko pride do porušenega prijateljstva, kesanja ali potencialnih tožb za obrekovanje.

Če prva preiskava ne da ustreznih rezultatov, je potrebno nadaljevati z drugimi pismi ali zapiski. Če npr. prvo pismo zastrašuje, svetujemo osebi, naj čaka na naslednjo korespondenco, ki lahko pomaga identificirati anonimnega pisca. Tipično, če pisec anonimke napiše več sporočil, ne bo mogel biti dosleden v vseh detajlih, saj običajno spremeni svojo pisavo, da ga ne bi prepoznali. Pomembna bo primerjava s prvim pismom. Večkratno branje na glas bo lahko pojasnilo namen sporočila. Če imamo več pisem, jih je potrebno razvrstiti v kronološko zaporedje. To bo morda razjasnilo identiteto in motiv anonimnega pisca.

Primer.
S1 in S2 je napisal anonimni pisec. Z1, Z2, Z3 in Z4 so črke osumljenca. Gre za isto osebo? Da.

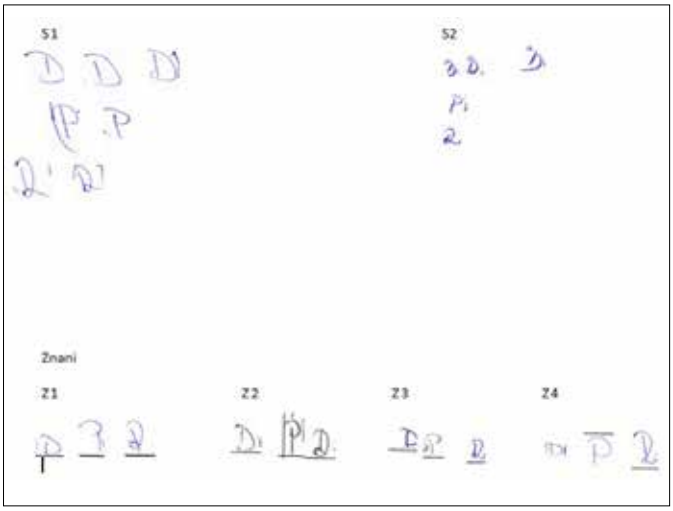

Ne pozabimo na kuverto. Če prejmemo še kakšno podobno pismo, naj ga ne odpiramo sami, ampak ga zaščitimo s papirno ovojnico in predamo izvedencu za preiskavo dokumentov. Če pa že odpiramo kuverto, jo primimo s pinceto ali rokavicami. Sledi na pismu lahko prispevajo k ožanju kroga osumljencev in uspešni izsleditvi anonimnega pisca.

Kuverto fotografiramo in shranimo. Paziti je treba, da se gradivo ne poškoduje in da na njem ni preveč prstnih odtisov. Vsi kriminalni primeri ohranjajo kronologijo zapisov, kdo je imel dokument, komu je bil poslan, datum, podrobnosti o dokumentu in informacijo o vrnjenem dokumentu. Pomembno je, da se dokumenti ohranjajo v izvirni obliki.

Običajno se anonimni pisci ne ukvarjajo s kuverto in kaj je na njej zapisano. Opazujemo črke in številke. Prav tam preiskovalci pogosto najdejo odgovor. Izkušeni ponarejevalci bodo seveda vse to prikrili, a niso vsi taki. Na kuverti je potrebno pregledati vse, tudi črto, kjer se zalepi kuverta. Morda so tu sledi šminke, ki bo pomagala rešiti problem.

Primer.
Številke različnih piscev so izvirne; imajo svoje značilnosti.

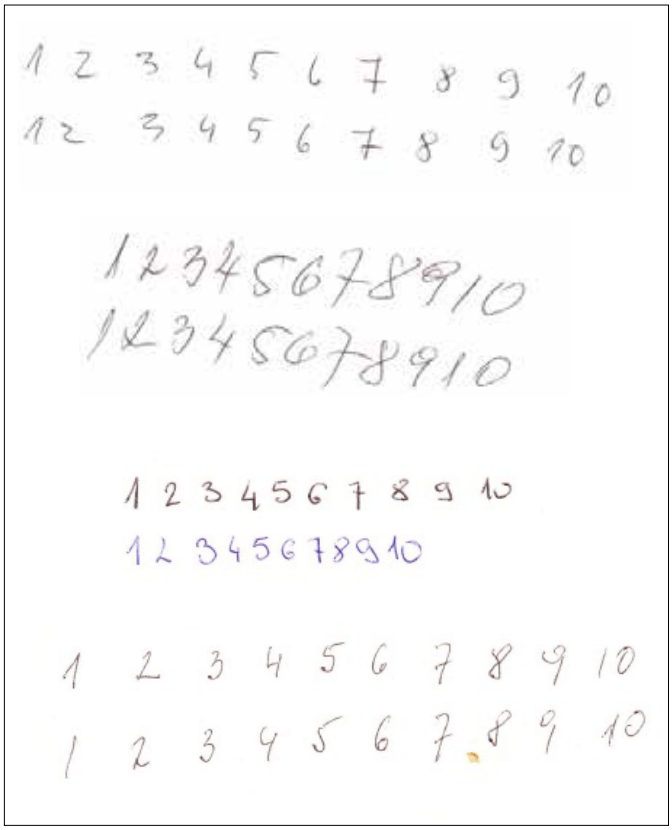

Kakšen je papir, običajen ali poseben? Pozna žrtev koga, ki uporablja tak papir? Je pismo fotokopirano in je bilo poslano več ljudem? Lahko se identificira stroj za tiskanje. Tudi pisalo je pomembno. Bolj uporabna bodo nalivna peresa kot kemični svinčniki, ker jih je veliko na trgu. Nalivna peresa običajno uporabljajo poslovneži ali umetniki. Skrbna raziskava daje odgovore na vprašanja o socialnem statusu, izobrazbi, spolu, nacionalnosti, starosti. Proučimo izražanje, slovnico, izbiro besed, besedni zaklad. Praviloma oseba ne more pisati nad svojo izobrazbeno ravnjo. Dobro napisano pismo bo najprej izločilo manj izobražene ljudi. Oblikovanje stavkov lahko sugerira nacionalnost. Se v besedilu ponavljajo besede in fraze?

Ponaredki v primerih anonimk

Anonimni pisci se trudijo spremeniti videz in značilnosti svoje pisave z namenom, da se izognejo razkritju avtorja. Videz je lahko res drugačen, a ta preiskovalcu anonimke praviloma bolj malo pomeni.

Po večkratnem pisnem komuniciranju se običajno anonimni pisec vrača v svoje pisalne navade; sam se izda. Pogosto pisec pozabi detajle svojega ponarejanja iz enega pisma v drugega, kar je v pomoč preiskovalcu anonimke.

Primer.
Sporne (S-1) in primerjalne številke (Z-1, 2). Jih je napisala ista oseba? Da.

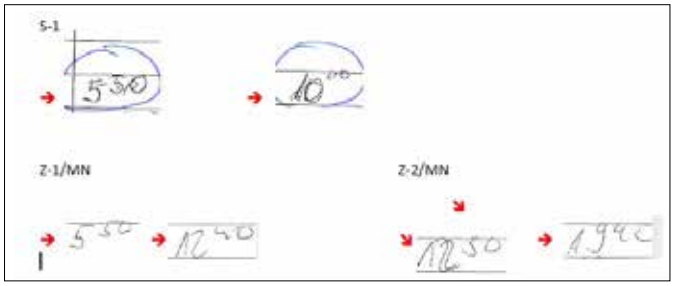

Poskusi ponarejanja vsebujejo spreminjanje velikosti črk, velikih začetnic in sloga pisanja. Pogosto se spremeni naklon pisave, na primer iz desnega v navpičnega. To je težko narediti, ne da bi se vračal v svoj običajni naklon. Takoj ko zmanjka koncentracije, je konec s ponarejanjem.

Spremenjene črke, popačenje, tresenje ali zelo povečana pisava so pogoste vrste krink. Anonimni pisec lahko piše z drugo roko kot običajno, uporablja drugačno pisalo.

Pri anonimkah so tiskane črke pogoste. Tiskanje ima velik potencial za preverjanje izvirnosti pisave. Če pisec ni vešč tiskanja, bo uporabljal mešanico tiskane in pisane pisave.

Iskanje primerjalnih standardov bo v tem primeru težje, če bo uporabljal tiskano pisavo. Običajno se tiska tudi na čekih, kuvertah, prijavah, osebnih telefonskih imenikih ipd. Tudi izmišljena nepismenost je pogosto uporablja za sled. Mnogo anonimnih piscev je izobraženih, a se pretvarjajo, da niso. Pogosto take pisave vodijo neposredno k izobraženim ljudem,

ki simulirajo nepismene. Znaki nepismenih ljudi so pogosto točke pike na i, natančni odstavki, skrbna urejenost napisanega. Fluidne povezave, črke so v obliki osmice ipd., bodo pokazale, da je v ozadju izobražen človek. In obratno, neizobražen človek ima toge oblike, pisavo brez ritma in neurejene robove.

Razumevanje prevare

Pri anonimkah je cilj prepoznati avtorja besedila, tj. anonimnega pisca. Pri ponarejanju pisave se običajno spremeni splošni vtis besedila, a ne posamezna značilnost črk. Da bi dokazali, da je dve besedili napisala ista oseba, je potrebno to potrditi s številnimi podobnostmi, ki niso slučajne. In obratno. Zaključek, da sta dve besedili napisali dve različni osebi, je prav tako potrebno podkrepiti s številnimi razlikami med besediloma. Dokazi so lahko različni, npr. lahko je nekdo nekaj napisal na vetrobransko steklo avta, morda ima izvirno črko g, ki jo lahko opazimo v vseh dokaznih materialih le pri eni osebi ipd.

Primerjalne značilnosti

Preiskovalec mora proučiti na anonimki vsako črko in pisalno potezo in jo primerjati z izvirnimi pisavami. Opazovati je treba tudi ritem pisave. Spodnja tabela pomaga, da smo sistematični in upoštevamo najpomembnejše pisalne poteze in jezikovne značilnosti.

1. Velikost pisave v vseh treh conah.
2. Razmerje med črkami v conah.
3. Povezave med črkami.
4. Oblika ločila, pike na i: okrogla.
5. Močna, skoraj nevidna.
6. Razmik me črkami, besedami in vrsticami.
7. Robovi.
8. Posamezne črke.
9. Številke (običajno se številke ne ponarejajo).
10. Običajne slovnične ali črkovne napake.
11. Besedno zaporedje in tvorba stavkov.

Primer.
Praviloma so anonimke težka naloga za preiskovalce pisav. Včasih se k sodelovanju povabi odvetnika; to je potrebno zato, da ne bi kakšno dejanje v času preiskave škodovalo primeru.
In ne nazadnje. Preiskave anonimk ne pripeljejo vselej do končnega cilja. Zbiranje dokaznega gradiva je pri večini najtrši oreh. Brez dokazov pa preiskovanja anonimnih sporočil ne moremo uspešno zaključiti.

Primerjalni

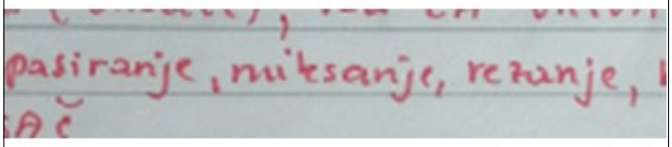

Značilni zasuk v levo v črkah 'j'.

Anonimka

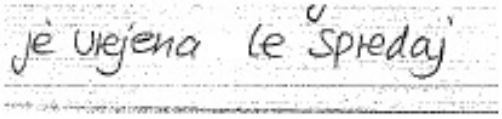

Marijana Jazbec

KALIGRAFSKA PISAVA ZA PRAZNIČNA SPOROČILA: PREŠERNOV PRAZNIK, VALENTINOVO, 8. MAREC...

Marina Kurtin in Metka Žugelj sta ljubiteljici kaligrafije in ustvarjanja. S spodnjimi srčki sta poskrbeli za praznično okrašene izložbe v Piranu.

BITJASTOVZORČASTI SVET LAURE LIČER

Ta svet nastaja že približno 13 let, in sicer v tehniki akril na platno. Poleg pisanja z roko tudi rišem vse ročno, brez pomoči računalnika. Bitja iz zgoraj omenjenega sveta so prav zanimivi liki. Opazujejo svet okoli sebe in se čudijo lepoti ter dogodkom okoli njih. Bitja so skupno ime za vse stvore, ki so mešanica že ustvarjenih živali na našem planetu in domišljije. Nekateri še ne obstajajo, morda pa le nekega dne pride tudi njihov čas na poti evolucije. Nastajajo spontano, brez vnaprej določenih skic, in tako presenetijo tudi slikarko. Vsakemu izmed njih je jasno, da so del narave in z veseljem pletejo vzorce z bližnjimi bitji in okolico. Tu pa je še posebna vrsta, Človečki. To so ljudje v Bitjastovzorčastem svetu, in sicer tisti, ki so obdržali svojo otroško dušo in so nadvse veseli, da opazijo radosti okoli njih, ki jih odrasli tolikokrat spregledajo.

Liki se pojavljajo na različnih podlagah, kot so platna (nastalo je okoli 400 slik), igralne karte (mačji tarok), mačji koledar, sestavljanke in stenske poslikave, z veseljem pa skočijo tudi v kakšno zgodbo drugega stvaritelja. Tako so nastale knjige:

- Dežka (Franci Rogač),
- zbirka svetovnih ljudskih pripovedk Nit (Francesca Lazzarato) – brazilske, filipinske in nigerijske ljudske pripovedke;
- zbirka Bredka Pripovedka (Breda Smolnikar) – Pripovedka o Dursumi, Pripovedka o Abrnci, Pripovedka o Maci in Pripovedka o Albini ..., zbrane v knjigi Si dekle ali si žena
- Rojstvo Ljubljane iz duha zmaja (Miha Praprotnik)
- Z zvezde na zvezdo (Aleksandra Kocmut)
- Dinozavri in Bajbulčki (Aleksandra Kocmut)
- Zeleni Jurij prežene zimo, strip (Miha Praprotnik)
- Škrlatni cvet (Sergej Timofejevič Aksakov)
- Po sledeh marmelade (Miha Praprotnik)
- Dobrodošli na planet Zemlja (Bojan Meserko)
- Frčafela in hmelj (Mateja Mohorko)
- Zgužvane pravljice (Renata Cigler – Gadolfo)
- Bube (zbirka kratkih zgodb različnih avtorjev)

Slike in ilustracije se zelo rade udeležujejo razstav, doslej so bile na ogled na več kot stotih. Za več informacij ste vabljeni na spletno stran www.laura-licer.si ali na Facebook stran Bitjastovzorčasti svet Laure Ličer, kjer se lahko srečate z vsemi stvori, ki so bili do sedaj naslikani.

Laura Ličer

PODJETJE EGAL, D.O.O.

EGAL, d. o. o., Ljubljana, je družinsko podjetje, ki letos praznuje 31. leto poslovanja. Podjetje sta po očetu Egonu Süssingerju prevzela hči Una in sin Peter, ki se med delom izjemno dopolnjujeta. Una vodi podjetje, vključno s financami, z marketingom in s kadrovskimi zadevami, Peter je odgovoren za poslovno-tehnični del, saj je po izobrazbi in duši IT-jevec. Oba zaključujeta magistrski študij, kar se kaže s potencialom in pripravljenostjo rasti ne samo zasebno, temveč tudi poslovno. Egonov potencial so opazili v ameriškem globalnem podjetju PANDUIT, kjer je regijski poslovni direktor za vzhodno Evropo, srednji vzhod in Afriko. Una rada poudari, da je še vedno njun mentor, kljub temu da s Petrom samostojno vodita podjetje, ki trenutno zaposluje šest ljudi in pogodbeno sodeluje s tremi agenti na mednarodnem tržišču.

»Pozna 80. in začetek 90. let prejšnjega stoletja je bil čas velikih družbenih in geopolitičnih sprememb in tudi čas naše močne vizije o ustanovitvi podjetja. Na področju inženirskih rešitev smo želeli za področje elektrotehnike ustanoviti podjetje, ki bo delovalo lokalno in se povezovalo globalno. Kot dolgoročno strategijo mladega podjetja smo prepoznali v takrat prihajajoči informacijski tehnologiji, ki je hkrati pomenila tudi novo znanje in napredek za državo in regijo, v kateri uspešno ustvarjamo in rastemo,« nam je zaupal Egon Süssinger. Že od samega začetka je bila velika želja in vizija, da se povezujemo s tržišči JV Evrope. Medgeneracijsko sodelovanje nam je blizu, prepletamo izkušnje, modrosti in naše pridobljeno znanje.

S čim se ukvarjamo, boste vprašali. Zastopamo ameriška podjetja na tržiščih srednje in JV Evrope z močno strategijo rasti in širitve v času hitrih sprememb in negotovih situacijah. Zastopamo vodilni tehnološki podjetji Panduit in Atlona. Panduit je znan po rešitvah na področju fizične infrastrukture (tj. strojna oprema) v podatkovnih centrih, v omrežjih podjetij, v industrijski avtomatizaciji, pri proizvajalcih originalne opreme, pri vzdrževanju in popravilu stavb in opreme ter v povezanih zgradbah. Najbolj prodajane rešitve so komunikacijske omare, kabelske vezice, bakreni in optični sistemi, ozemljitveni sistemi, proizvodi za identifikacijo in označevanje, instalacijska orodja in mnogo drugih naprednih rešitev. Atlona nudi rešitve za sodobne delovne prostore z aktivnimi napravami (npr. kamere) v konferenčnih sobah, učilnicah, predavalnicah, trgovskih središčih, letališčih, zdravstvenih ustanovah in povsod tam, kjer potrebujemo audio-video opremo.

EGAL ni tipično trgovsko podjetje, saj naše stranke radi izobražujemo; smo certificirani center za izobraževanje instalaterjev, sistemskih integratorjev, konzultantov in drugih v vzhodni Evropi, in jim najbolj dovršene rešitve tudi pokažemo

v prenovljenem in bogato opremljenem ljubljanskem show roomu, kjer si stranke kot prve v Evropi lahko ogledajo, kaj je trenutno najbolj napredna tehnologija na svetu.

Na eni strani strani torej zastopamo tehnološka podjetja, ki nam olajšajo življenje in si brez njih ne moremo več predstavljati življenja, po drugi strani pa se tudi zavedamo, da smo ljudje živa bitja in se radi povezujemo med sabo.

Eno takšnih povezovanj je Una pred leti izkusila kot študentka grafologije in se spoznala z gospo Marijano Jazbec, predsednico Društva Radi pišemo z roko. Idejo o ustanovitvi Društva Radi pišemo z roko je sprejela z vsem spoštovanjem do medgeneracijskih prenosov vedenja, kaj pisava je, katere pozitivne lastnosti prinaša pisanje z roko ne samo mlajši generaciji, ki se šele uči oblikovati črke, temveč tudi starejši

generaciji, ki želi čim dlje časa ohranjati zdrave možganske povezave. Kdo bi si mislil, da je pisava tako unikatna kot je unikat prstni odtis posameznika? In kdo bi si mislil, da nam je v teh modernih časih, ko dnevno ždimo pred računalniki in mobilnimi napravami bistveno preveč časa, po prejeti voščilnici ali čestitki, morda celo ljubezenskem pismu, napisanem z roko, lahko tako toplo pri srcu? Da, pisava je nekaj več kot samo mrtva črka na papirju, je misel, ki nas povezuje.

In s to mislijo delujemo v EGALu v dobro družbi, tako slovenski kot mednarodni.
Podpiramo popolnoma novo dobrodelno gibanje, ki ga omogočajo in podpirajo številna slovenska podjetja v okviru združenja Rotary Slovenija pod sloganom »Adijo plastenka, živjo steklenka!«. Vizija je čudovita, z mislijo na boljše in lepše okolje za generacije, ki prihajajo, a sodelovati moramo že zdaj. Slovenijo želimo v petih letih narediti kot prvo državo na svetu brez uporabe plastenk za vodo in druge pijače. Verjamemo, da lahko s pozitivnim zgledom poskrbimo za čisto okolje in zdrava življenja vseh nas. Zgodba o adijo plastenki je zapisana in narisana na www.adijoplastenka.si.

Družbena odgovornost nas vodi k temu, da razmišljamo trajnostno, da razmišljamo celovito in da razmišljamo, kako lahko pomagamo zdajšnjim in naslednjim generacijam. Pod družbeno odgovorno dejanje spada tudi »pravi človek na pravo delovno mesto«, ker le tako lahko doprinesemo družbi svoje potenciale in delimo svoje najboljše delovne izkušnje. Grafologija kot veda, ki preučuje pisavo, se lahko uporablja tudi v namene kadrovanja oz. zaposlovanja ali pri reorganizacijah timov, v katerih iščemo »best fit« oz. najboljšo ekipo zaposlenih, ekipo, ki bo premikala gore. In k temu stremimo tudi v našem podjetju. Zavedamo se, da smo ljudje največji kapital in je še kako pomembno, da smo med seboj usklajeni, smo pripravljeni pomagati si in tako delujemo in delamo učinkovito.

Ponosni smo, da Društvo Radi pišemo z roko podpiramo že od samega začetka, saj ima plemenit namen – ohranja kulturo pisanja z roko in nas osvešča, da je pisanje z roko izjemnega pomena za naš kognitivni razvoj. Zato, če želite ostati ustvarjalni in vztrajni ter osredotočeni in želite uriti svoj spomin, vam polagamo na srce – pišite z roko!

Una Sussinger

NAŠI PODPORNIKI

Pošta Slovenije

INOTHERM

EGAL

SLOVENSKI ORNAMENT